Abieluleht

Tänast lehte 8 külge.

TOIMETUS JA TALITUS:
Tallinn, Suur Karja tn. 2—6.
Telefon Postkast 372.
Toim. kõnet.: kl. 3—5. Kontor avat.: 8—6.
Tarvitamata jäänud käsikirjad, kui neil tagasisaatmiseks puuduvad margid ja seismajäänud kirjad hoitakse alal kuu aega. Kuulutusi ja tellimisi võtavad vastu: lehe talitus, abitalitused ja agendid. Lehte võib tellida ka kõigist Vabariigi postiasutustest ja -agentuuridest.

Üksiknumber 10 senti.

Kuulutuste hinnad:
Esiküljel teksti ees 10 senti, teksti sees 12 s. ja kuulutuste küljel 5 senti millimeeter. Kuulutusi võetakse vastu lehe ilmuvasse numbrisse kuni neljapäeva õhtul kella 6-ni.

Tellimiste hinnad:
1 kuu 45 s., 2 kuud 85 s., 3 kuud 125 snt. 6 kuud 225 s., 12 kuud 400 s., — postiga saates. Välismaile 2-kordsed hinnad. Aadressi muutmine 25 senti.

№ 11 (57). **Pühapäeval, 20. märtsil 1932.** **II aastakäik.**

Carl Robert Jakobson.

Veel pole kadund kõik.

Mull' lapsepõlves rääkis
Mu isa silmaveel,
Kuis Eesti priiuspõlve
Nad viinud vaenuteel,

Kuis Eesti vahva vaimu
Nad muljund mudasse,
Kuis rahva raskel koormal
Nad heitnud hädasse.

Sääl kurvaks läks mu süda,
Hääl hüüdis ärdasti:
Oh Taara muistsed tuuled,
Oh tõuske elusse!

Nüüd isa magab mullas
Ja meheks sirgund ma:
Ei enam kurbuskeelil
Nüüd taha kaebada.

Ma Taara tammikutes
Veel kuulen kanget häält:
Kõik ennemuistsed tuuled
Veel pole kadund säält.

C. R. JAKOBSON.

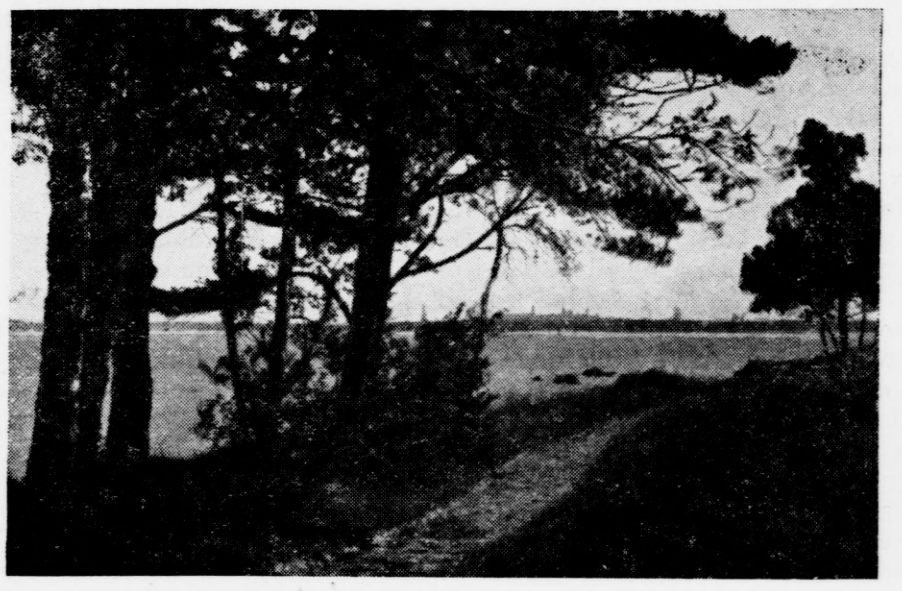

Vaade mererannalt.

Kõigile kaunimaid kinke.
Veenduge, et
Oskar Viikmann'i kulla- ja kellasepa-äris
on kasulikum ostukoht.
Oma kulla-, kella- ja hõbesepa töökojad.
Raekojaplatsil - Raekojas. Telefon 429-08
Ehk Böhmi kristall.

Teadaanne

kõigile „Abielulehe" lugejaile, tellimiste ja kuulutuste vastuvõtjaile, üksiknumbrite müüjaile ning meie lehe sõpradele ja poolehoidjaile.

Püüdes järjekindlalt oma lehe sisu mitmekesistada, laiendada, värskendada ja uuendada, on päevakorrale kerkinud vajadus uue nime järele, mis rohkem vastaks lehe sisule, sellepärast oleme otsustanud 26. märtsist s. a. edaspidi lehte välja anda nime all

„Rahva Elu",

mille mõistesse kõik elulised küsimused mahuvad.

Lehe hind, siht ja ülesanded jäävad endisteks, kuna sisu ja välimust püüame järjekindlalt tõsta ja täiendada.

Et võimaldada laiemale rahvahulkadele lehes kuulutamist, alandame **„Rahva Elus"** kuulutuste hinda järgmiselt: Lehe esiküljel 5 snt., tekstis 6 snt., ja kuulutuste küljel 3 senti millimeeter-rida.

Peale selle saavad kõik **„Rahva Elu"** aasta- ja poolaasta tellijad, kes tellimisraha tasunud, esimesed kaks ja viimased ühe maksuta kuulutamisvõimaluse **„Rahva Elus".**

Kõigile **„Rahva Elu"** aasta- ja poolaasta-tellijaile saadetakse **„Abielulehes"** ilmuma hakanud väga huvitavate romaanide **„Tuulispea"** ja **„Metsalised"** numbrid algusest peale tasuta postiga kätte, kui tellimisraha tasutud.

Talituse aadress: Tallinn, Postk. 372, või S. Karja 2—6.

Kõige austusega **„Abielulehe" toimetus.**

Carl Robert Jakobsoni 50-aastase surmapäeva puhul.

Vändra jõe haljal kaldal,
Kerkib küngas puude all,
Liiva sõmer teda matab,
Haljas muru teda katab,
Keda leinab Eestimaa.

Dr. M. Veske.

Viiskümmend aastat sai 19. märtsil täis sest ajast, kui igavesele unele suikus meie parem rahvapoeg, ärksam noorsoo õpetaja, tulisem isamaaarmastaja ja kangem poliitikamees Carl Robert Jakobson. Ja selle viiekümne aasta jooksul on Eesti hoopis teistsuguseks muutunud kui oli ta C. R. Jakobsoni ajal — on kasvanud iseseisvaks rahvaks ja riigiks, keda tuntakse üle maailma, kelle kangelastegusid ja vabadusvõitlust suure venekoljatiga imetletakse veel praegugi. Aga siis, kui elas C. Robert Jakobson, oli ta veel täiesti tundmata. Eesti rahvas oli pime, rumal, harimata, vaevles veel orjakütkeis, ehkki alles hiljuti oli sellest vabanenud.

Ja see aeg, mil elas C. R. Jakobson — nõnda nimetatud meie vaimlise elu ärkamisaeg — tõi meie elule uue alguse. Meil seati sisse uued vallavalitsused ja vallakohtud, kus rahva poolt valitud mehed hakkasid ise omi asju ajama ilma mõisniku vahelesegamata, teoorjus lõppes, hakati talukohti päriseks ostma. Tekkisid orjade asemele iseseisvad talunikud.

Sel ajal olid juba ka asutatud valla- ja kihelkonna koolid, et rahva vaimupimedust võita, kuid nende seisukord oli haletsemisväärt vilets. Ei olnud peaaegu mingisuguseid raamatuid ega õppeabinõusid peale testamendi, katekismuse ja lauluraamatu. Neid kõiki tuli muretseda. Ja siin pani C. R. Jakobson, kui suure vaimuannetega mees, oma jõu tööle.

Ta kirjutas meile esimesed kooliraamatud, mida mitmekümne aasta jooksul pärast tema surma meie koolides tarvitati. Tema sulest on ilmunud: „Uus aabitsa-raamat", kus lugema õpetati uue hääldamise õppeviisi järele, siis kolm annet „Kooli lugemise raamatut," „Väikene geograafia" ja „Kooli atlas," „Helmed" (lugem. r. tütarlastele), „Saksa keele õpperaamat" ja palju teisi.

Peale koolitöö on aga C. R. Jakobson rohkem tuntud kui poliitika mees ja kange seltskonna-tegelane. Selleks hakkas ta Viljandis uut ajalehte „Sakalat" välja andma, kus ägedalt mõisnikkude vastu välja astus. Tema asutatud leht leidis rahva poolt sooja poolehoidu. Lehe kaudu tegi ta kihutustööd „Eesti Aleksandri kooli" asutamiseks „Eesti Kirjanduse Seltsi" ja „Eesti Põllumeeste Seltsi" ellukutsumiseks. Käis igalpool elavaid kõnesid ja koosolekuid pidamas ja juhatamas. Oli rahva poolt austatud ja lugupeetud mees.

Hiljem ostis ta omale Vändra vallas Kurgja talu, kuhu kavatses asutada esimese Eesti majapidamise kooli. Siit valiti ta ka Pärnu ja Viljandi Põllumeeste Seltside esimeheks, nii et tal tuli sõita 50—60 versta pikkustel halbadel teedel koosolekutele, mis tol ajal väga raske oli, sest puudusid raudteed. Oma sõitudel Pärnu ja Viljandi külmetas Jakobson end tublisti ja jäi raskesse soojatõppe ning suri 7.(19.) märtsil 1882. a.

Tema surm vapustas kõiki rängasti. Hoolimata halbadest teedest kevadisel ajal, maeti ta suure rahvahulga osavõtul oma asutatud surnuaeda Kurgja metsa. Sama aasta suvel (1882), 14. juulil, C. R. Jakobsoni sünnipäeval koguti suurel hulgal tema hauale, peeti vaimustavaid kõnesid ja otsustati talle hauamälestussammas rahva poolt ehitada, mille nurgakiviks vedasid mehed Vändra jõest suure raudkivi.

Kuid raskete venestusolude tõttu jäi mälestussamba püstitamine mitmekskümneks aastaks seisma. Alles 14. aug. 1927. a. avati esimesele Eesti suurejoonelisemale poliitikamehele ja rahvavalgustajale koolimehele tema päriskohal, Vändra-Kurgja talus suurel rahva osavõtul haua-mälestussammas.

Selleks sündmuseks olid vihmast hoolimata kohale sõitnud: Riigivanem J. Tõnisson, ev. luteriusu piiskopp J. Kukk, apostliku usu metropoliit Aleksander, Pärnust III. diviisi juhataja, vab. sõja kangelane kindral Tõnisson diviisi aukompanii ja orkestriga, palju ajakirjanikke üle riigi ja mitmetuhande pealine rahvahulk kõigist kodumaa nurkadest, et oma suurima rahvapoja auavaldusest osa võtta.

Mürisevate püssi- ja kahuripaukude all avas riigivanem mälestussamba, mille otsast vaatab graniidist mehine rinnakuju oma tänulikkude austajate peale.

Seisku meile C. R. Jakobsoni kangelaskuju silmis, siis suudame kasvada kangelas-rahvaks, kes ei karda võõra võimu ega iket.

Vaikuses.

Ärvar õhustik tuuletult raugeb
õhe, kus süttivad tähed.
Rada lumine kaugeb ja kaugeb —
nagu hauani läheb. . .

Kõnnin ma Sinuga. Sinagi raugend —
tuuletuks jäänud Su hingus. . .
Kõnnime. Vaatan, ja — Sinagi kaugend:
silmad Sul igatsuslingus. . .

Heida need — silmad Su tulised, tulised,
saaksin et, saaksin et minna
sinna, sinna, kus vabad kui sulised
hõljuvad unede-linna.

Enno Uin.

„Rahva Elu" tellimine on avatud

„Rahva Elu" maksab aastas 4 kr., poolaastas — 2 kr. 25 sn. ja kuus 45 senti postiga kõju saates.

Tellimisi võtavad vastu kõik Vabar. postiasutised.

Tähele pannes lugejaskonna suurt huvi meie lehe vastu, võimaldame kõigile **„Rahva Elu"** aastatellijaile **kaks,** pool-aastatellijaile **ühe** maksuta kuulutamise võimaluse.

Kuldne ring.

Sageli käsitab rahvaluule vanasõnus, muinasjutes ja laules kuldset ringi, mis armastajaid ühendab ja siis katkeb, kui truudust murtakse. Meie ajal on truuduse ja eluaegse ühtekuuluvuse sümboliks lihtne kuldvõru, väga luuleline abielu avaldusvorm, mida kahjuks igapäine elu nii sageli labastab. Nii on näiteks laulatussõrmus abielumehe vestitaskus andnud rikkalikku ainet naljalehile ja komöödiaile. Noor abielumees on alul uhke oma hiilgava sõrmuse peale, aga varsti tuleb aeg, kus tal on vähem tahtmist selle kandmiseks. Mitte, et see oleks kohe ühenduses truudusemurdmisega, kuid tubli abielumees loeb üleliigseks oma „abielulist olukorda" toonitada kogu maailmale. Ta leiab äkki põhjuse: „Mu abielu on mu eraasi, mis kellelegi korda ei lähe. Miks pean ma büroos ja asjatoimetusil sõrmust kandma ja sellega inimesile oma eraelu teatavaks tegema!" Mõnel mehel on koguni äriliselt kasulik, kui teda vallaliseks peetakse. Ta vabaneb seetõttu tülikast külaliste vastuvõtmisest ja teistest seltskondlisist kohustusist. Võibolla see ongi põhjuseks, et praktilisel Inglismaal kannavad laulatussõrmust ainult naised. Ükski mees ei kanna seal mingit sõrmust, kuid sellest hoolimata on inglased head abielumehed.

Üldiselt on siiski komme maksev, et laulatussõrmust kannavad mõlemad abielulised, kuid kindlustuseks truudusetuse vastu pole see igatahes mitte.

Mis arvavad naised laulatussõrmusest?

Kui korraldatakse hääletamine, siis selguks kindlasti, et enamus naisi on sõrmuse poolt. Naistele on laulatussõrmus suurema tähtsusega, kui mehele. Kuigi vanatüdruku mõiste pole meieajal enam nii naeruväärne, siis pole abielus olemine naisel ka mingil kombel ta hinna alandamine.

Hoolimata kõigest emansipatsioonist, on „proua" tiitel au sees. See tähendab naisele teatavat kaitset, sest tihti isegi nurjatud mehed ei söanda abielus olevat naist tülitada mitte moraalseil põhjuseil, vaid kartuses abielumehe vastu. Edasi dokumenteerib „proua" nimi, et naine omab kellegi armastuse ja lugupidamise ning et tal on õigus ema olla. Isegi lesed ja lahutatud naised kannavad sõrmust.

Lühidalt: seaduslikku kohustust abikaasadel laulatussõrmuste kandmiseks ei ole, ja moraalne kohus on vaieldav. On parim, kui abielurahvas ise ses küsimuses kokku lepib.

Mehele ei tähenda laulatussõrmus mingit kaitset ega tõsta ta väärtust, tal võivad laulatussõrmuse kandmisest tekkida — kuigi väikesed — raskused.

Naistele tähendab laulatussõrmus seltskondlikku tõusu, sest ikka veel eelistatakse abielunaist vallalisele.

Seisukohta, mis ta abielludes kaotab, ei saa igatahes ka siis käes hoida, kui ta sõrmust ei kanna.

Kuid mõlemad, mees ja naine, ei peaks siiski unustama, millist ilusat rahvakommet tähendab kuldne ring.

Aug. Peips.

HELLA.

Hanns Heinz Ewersi järele.

Magnooliaoks käes, astus Hella varahommikul trepist alla, udusesse aeda.

Ta vilistas omi koeri, kaht hurta, pikakarvalist teravninalist, kes põlvenevad Sarmaatia steppidest.

Hella lööb neid piitsaga, nii et nad vinguvad ja huluvad ja oma käskijannale kättemaksuhimuliselt pilusilmil järele longivad.

Ta astus läbi niiske rohu kahe valge koera saatel. Tal on punane juuks, mida kannab kuklas sõlmes.

Pikkamisi sammub ta, käes lõhnav õis.

Magnooliad . . .

Hella avab oma suu. Ta hääl on ühetooniline, kõlatu, kuid väriseb veidi — tõuseb kõrgemale ja vajub alla.

Ta laulab:

„Jumalanna, kuule mind, minu vali jumalanna!
Elu ja surma jumalanna!
Sa minu keha kõrgem käskija!
Kuule mind, vali jumalanna, kuule mind!
— Ma kutsun sind, jumalanna, kuule oma orja!

Paju all kutsun sind, mille all kuueteistkümne aastane rõõmsalt laulis. — Pistoli juures, mille ma ise andsin, armujanulisele krahvile, kuuli juures, mille ta enesele julgelt südamesse laskis.

Raudade juures, mida noormees kannab, kes minult brilljantisid varastas. — Hullumaja juures, mis varjab kaht venda, kelle hullumeelsuses mina süüdlane, mina, oma põletavate silmadega.

Kõige õnnetuse juures, kõige äraütlemata häda juures, mis sind puudutas minu, sinu preestri läbi.

Kahevõitluse ja mõrtsukatöö, kadeduse ja varguse, enesetapmise ja röövimise, haiguse ja hullumeelsuse ja surma juures.

Minu viimase suurepärase teo juures hüüan ma sind, oo, jumalanna, palavikulise blond, lapseliku noormehe juures, kes minu silmade kõne järele maha lõi oma ema, ja tema palava südame tõi toiduks minu koertele.

Kõige juures hüüan ma sinu poole, oo, jumalanna, minu valitseja:

Anna mulle see mees!

Oo, kuule mind, minu vali jumalanna!

Elastiline on tema samm ja võluv tervitus. Ükski hobune ei ole temale küllalt metsik ja ükski jõgi lai. Ükski kalju pole temale tugev. Kõige väledam on tema rebasejahil, esimene purjesõidul.

Sest tema saab — ja tahab.

Ja ta on tark. — Oo, kuidas ma teda vihkan!

Valitseja, sa surma jumalanna, anna mulle see mees!

Ilus ja suur on ta mehelik kogu, ilus ja suur tema hing. Ta tantsis minuga. Ja niimoodi pole ma veel millalgi tantsinud, mina sinu preestrinna, sinu õpilane.

— — — Ta on valitseja.

Ära jäta mind üksinda, minu jumalanna.

Vaata, tagajärjeta katsun ma teda omada juba päevi ja kuid. Kõik, kõik kudusin ma omad salajased kunstid talle võrguks, mida mulle õpetanud oled . . . Ja tema, — ta naeris.

Suudles minu käsi ja naeris . . .

Anna mulle see mees, oo, minu valitseja. Ma palun sind, minu jumalanna, kõigi juures, mis mul on Kõige vastikuse juures, mida tundsin, kui meeste vastik hingelõhn mu palgeid puudutas. Kõige selle alandava mängu juures, mis ma mängisin, kuni nad lõpuks tantsisid, nagu ahvid, need traatnukud. Kõige selle laiskuse juures, mis minu hinge sõi, kõige selle kibeda külmuse juures, mis minu südame tarretuda laskis. Kõige suure ja püha kättemaksu juures, mille eest ma võitlen, kõigi jalahoopide juures, mis mees aastasadu naisele on osaks saada lasknud.

Oo, jumalanna, anna mulle see mees!

Ma mõtlen nendele paljudele aastatele, mil ma sind teenin. Ma mõtlen sellele päevale, mil jooksin parki, kaheteistkümneaastase lapsena, — siia, sinna! Ja kui sealjuures isa ema lõi, piitsutas — nii, nii üle näo, üle palede. Minu ilus, ilus ema. Sinna jooksin ma läbi rohu, ja kuulsin siin esimest korda sügaval, sügaval südames, sinu häält, oo, jumalanna. Ja siin põlvitasin ma, siin vandusin end sinule, oo, valitseja.

Minu ihu oli veel laps, aga minu hing tundis mõõtmatut häbi, mehe üle, kes oli metsik naise vastu.

Ja minu süda kisendas ja vandus kättemaksu. Kättemaksta tahtsin ma, päeval ja ööl, iga hingetõmbusega, iga minu vere tuikega. Kättemaksta vaese orjastatud naise eest kurjalt ja tigedalt. — Ja minu ema — — —

Aga mis on minu suur kättemaks, mis on minu tegevus ja looming, mis on minu elu — kui ma teda ei näe oma jalgade ees?

Idioote ja argu mehikesi hävitasin ma. Minu tegu oli kasutu, eesmärgitu ja asjatu . . .

Kuid nüüd, oo, valitsejanna, nüüd leidis minu otsiv kättemaks paljude aastate järel lõpuks eesmärgi.

Tema, tema on vaid mees.

Ja seepärast palub minu hing: Oo, minu jumalanna, tee mind tugevaks võitluses! Verises, viimases võitluses.

Anna sära minu silmadele ja tee kõrgeks minu rinnad!

Lase minu juuks lokiliselt helbendada ja minu nahk valgena sädeleda! Minu küüned roosiliselt võluda!

Lase minu vaim mõtteid omada, kujusid ja muinasjutte mõista kirjus värvis, nii nagu tema neid armastab. Lase minu käel kanlikeelilt nõiahelisid väljameelitada, lase minu häälel tema ajudesse pääseda, uimastavalt meelitavates helides.

Tee mind tugevaks võitluses, jumalanna, minu valitseja; lase mind võita!

Anna mulle see mees!

— — Oo, ma tahan ohverdada sulle, kõrge jumalanna, kui ta armuvalus heidab end mu jalgade ette. Kui ta hoigab ja hulub ja tunneb põrgulikke hingepiinu. Kuidas tahan end tema hingevaludes lõbustada! Silmad peavad temal väljatungima peaõõnsustest. Oma küüned peab ta ärakiskuma ja huuled omal veriseks hammustama rahuldamatus armujanus.

Ma tahan tema huuli suudelda, kuidas ükski naine iialgi mehe huuli suudelnud pole. Tema rinnal tahan ma oma põletavat kirge rahuldada, tema surmatules, ohvritules sinule, minu jumalanna. Ja minu suudlustes, minu leekpalavais kallistustes tahan teda eemaletõugata, nagu üht roojast looma, nagu jälki ussi, kes minu kinga kardab puudutada.

Tema ihu peab hirmus hävinema, mädanema peab tema hing!

Oo, minu jumalanna, anna mulle see mees!"

Nii rääkis Hella oma jumalannaga.

*

Jumalanna kuulis Hellat.

Ühel õhtul nägi ta teda oma jalgade ees, magnooliapuu all. Ta kummardas tema ees, ja tema suu sonis januseid armastussõnu. Siis sasis Hella oma käekesega tema tumedais juukstes, haaras tema pea ja suudles meest otse huulile.

Ta suudles teda, nagu ennem iialgi üks naine meest ei olnud suudelnud ja süütas leekiva tule mehe rinnas.

Nii, nagu tema soovinud oli omas kättemaksus.

Ta suudles teda jälle. Ja mehe hing võttis hõisates tuld Hella loitvast hingeleegist.

— Siis unustas naine oma kättemaksu, oma vande ja oma jumalanna.

*

Ühe aasta pärast juba piitsutas mees teda, nagu tema isa ema oli piitsutanud, üle õlgade ja üle palge.

Tuulispea.

Elmo Ellori armastusromaan. 13

„Ilusat päeva, noorhärra!"

Kuulsin korraga äkitselt liig palju.

Sarnaste koledate, otse draamaliste, koguni tragöödiliste sündmuste jaoks polnud ma ettevalmistatud.

Pea käis ümber ja silmad virvendasid punases udus.

Istusin künkale kase alla ja katsusin vastkuulduid traagilisi asju järjestada, seletada.

Nii siis, Miili pärast langesid need kaks uhket, tigedat kukke. Üks vägev oma jõukuse ja iseka iseloomuga, teine metsiku jõu ja trotsivusega. Miili oli vaid juhuseks, mispärast kukuti kokku lahendama vana viha. Kumbki ei võitnud, mõlemad langesid. Võib-olla, võitsid mõlemad. Andre ainult ei saanud oma võidurõõmu nautida, sest ta löödi kohe surnuks. Henriku elu alles kustus lõikuslaual. Võib arvata, missuguse mõnuga kandis valugi Henrik, kui nägi oma vastase lamavat enese veres ja ise paljalt haavatu, kuigi surmavalt haavatu . . .

Ja Miili, too pehme, heasüdamlik tüdruk, pidi pärima rängema osa. Pidi süütuna kandma õudsema elamuse, tema pidi nõrgameelseks jääma oma hea südame pärast, sest tema pelglik ja pehme hing pidi saama kahe kange mehe tüliõunaks.

See teadmine kurvastas mu südant.

Veel enam, kui Helgi jube nägemus, vist nõrkade närvide kujutus. Poes Helgi nime juures pidin letilt tuge otsima, et mitte tasakaalu kaotada.

Kuid Helgi kannatas paljalt paari nädalalist piina, haigust ja tervenes jälle. Vaene tüdruk aga ei näe vist enam selgete ajude ja meeltega ühtegi eset ega asja!?

Mul on kahju, väga kahju temast?

Kuidas ometi ei aimanud mu süda sarnaseid õudseid õnnetusi? Miks ei teadnud ma tagasi tulla, isegi kirja ei teadnud saata Helgile, kel vist oli haigena sama igav, sama kurb ja valus, kui kord minulgi? Kuid mis on kehaline valu hingeliste murdumiste ja kannatuste kõrval? Mina aga läksin laulides maanteid, möllasin mustlasneitsi ja küla tütarlastega. Lõhestasin nende südameid oma ühepäeva armastusega ja ei teadnudki, et mu kallim kannatas nii väga.

Kell võis julgesti kaheksa olla, mil elustusin jälle omade mõtteskluste varjuilmast ja meelde põikas, et umbes sel ajal tõuseb Helgi ja läheb ojale suplema.

Mina aga tahtsin vargsi piiluda põõsast ja vaadata, mida ta teeb, kui tolle kummalise karpkirja paatosliku tervitusega märkab liivalt? Ja siis astuksin põõsast tema juurde ning . . .

. . . ning, mida tema siis arvaks heaks minuga teha.

Ruttasin alla, ent mul polnud tuju, polnud rõõmust südant ega pakitsevat, helisevat meeleolu.

30.

Julgesti paar tundi ootasin, enne kui nägin veskilt alla jalgrajale keerava inimese.

Süda hakkas värisema ja ärevus levis üle terve ihu. Palged hakkasid lõkendama, meelekohad otse kuuldavalt tukslema ja veri surisema.

Tema, tema . . .

Nukker pettumus.

Vanaldane, tüse ja hästi rõivis daam tuli Taksi saatel jalgrada. Kandis supellina käevarrel ja punast heegeldatud salli õlgadel. Nägin ta rahulikku, väheste kortsudega, siiski lahket ja ilusat nägu.

Vist Helgi ema.

Daam tuli Helgi supelkohta, istus pingile ja hakkas aegamisi lahti riietuma.

Olin pettunud, rängasti pettunud. Mul oli nüüd häbi oma jõekarpide tervituskirja pärast, mis vist vana proua meeli pöörase hämmastusega haarab.

Tõusin tasa peidukohast ja katsusin kuulmatult eemale hiilida. Üks kuivanud oks aga raksatas jala all, selle kuulis Taks ja jooksis vihaselt larisedes võssa. Häälitsesin tasa teda. Ta jäi vait ja jooksis rõõmsalt niitsudes minu juurde, noolides oma pehme keelega mu käsi.

„Taksi, kus Helgi on?"

Tema ei osanud vastata, ainult niitsus ja hüples mu najal.

„Kutsi, kutsi!" hüüdis proua.

Taks tuli minuga.

Jooksis uhkelt mu ees, nagu tahaks öelda, et just tema oli see vägev mees, kes leidis mu orust põõsast ja tõi elusalt tagasi inimeste juurde.

Jõudes veski murule, nägin kojast tulevat kõhna, kahvatut tüdrukut ebakorrapärasel kõnnakul ja omaette naerval näol ning pööravat lautade poole. Ta juuksed rippusid hooletult ühel õlal ning alumine punane undruk oli pealmisest hallist palju madalamal.

Miili, endine elurõõmus ja priske tüdruk oli see mahakäinud, trotsitud inimesevari.

„Tere, Miili!"

Ta jääb jalamaid seisma. Vaatab alul ülesse, nagu oleks hääl kusagilt pilvedest kõlanud. Naeratab totralt ammuli suul ning rippuval keelel ning näeb siis mind. Põrnitseb ehmunult tükk aega mulle otsa ja tõstab käed nagu varjuks silmade ette.

„Miili, tere!" ütlen lahkelt, „kas sa siis tõesti enam mind ära ei tunne?"

Vahib veel enam.

Siis kiljatab võõral, võikal häälel ja jookseb karjudes: „Henrik, Henrik tuli tagasi!" üle muru ja kaob veskikotta.

Samal ajal tuleb perenaine toauksest.

Samuti üllatub tema, tunnistab tükk aega ja tõttab sama kiiresti veskisse: „Tema, tema tuli tagasi!"

Siis jooksevad mõlemad vana möldriga mu juurde, rebivad mind kätest, sülelevad ja nuuksuvad, nagu oleksin ma nende ärakadunud ja jälleleitud hea poeg. Nende silmad on täis südamlikku armastust, vaimustust ja heameelt.

Käsikäes kistakse mind tuppa ja tiritakse lauale kõige paremat ning vaevalt majas olevat ja ei teata, kuidas küllalt hästi mind kohelda. Lükatakse toitu ette, laotakse küsimusi, ootamata vastuseid, silitavad ja haletsevad mu vigast kätt ning perenaise silmist niiskuvad üha pisarad, rõõmupisarad.

Mulle näib et need inimesed on palju vanemad, kui siis, mil kevadel olin siin ja mind hoopis teisiti koheldi. Nii nagu harilikku tööpoissi, sulast, kellele tuleb palka maksta ja kes pole kunagi küllalt hea ja otstarbekohane.

Olen suutnud nende huvi esialgu jahutada, on mulle jutustatud möödunud rängast õnnetusest ja nii otsajäänud Miilist: saan rahulikumalt hingata.

Mind ei huvita see kõik sugugi nii, nagu üks küsimus, üks asi. Tollest aga vaigitakse, ja mina ei suuda küsimust esitada, sest kardan oma hää-

Vanapiiga armastus.

Linn väikeses provintsis sattus täielikult ärevusse, kui kuuldavaks sai, et üks sõjaväeosa sinna lähedusse manöövrisse tuleb ja ööseks linna öökorteritesse mahutatakse.

Üksikasju teada ei saadud, mille tõttu asi veel huvitavam oli; sõjaväge võis oodata igapäev ja võis ka nädala päevad oodata — nii kui see sõjas on. Viimaks sai teatavaks, et manööver korraldatakse juulikuu lõpul.

Ühel palaval juulikuu päeval sõitis linna sõjaväe kortermeister allohvitseri saatel, ning hakkas sõjaväe osade jaoks kortereid võtma.

Järgmisel päeval oli linn ootaval seisukohal, valmistati ette külaliste vastuvõtmiseks, sellega tehti algust juba hommikul, ehk küll tunda oli, et sõjavägi alles õhtul kohale jõuab. Mehed, selleasemel et tööd teha, istusid kõrtsides ja jutlesid üksteisele manöövri elust ja sõjateel saadud anekdoote.

Naised ja tüdrukud olid akende kallal ametis, ehk kolasid unistaval naerul kirstude kallal, kus siidipõlled, lindikesed, vööd ootasid pühapäeva, võib olla tänast, sest kuulda oli, et kohale jõudva sõjaväe-osa ohvitserid kooraldavad „Kandle“ võõrastemajas tantsuõhtu, kus mängib väeosa orkester.

Üldine ärevus oli ka koolis tunda. Laste mõtted olid laokil; koolijuhataja oli millegi pärast oma kõige uuema kuue selga tõmmanud, ehk revidendid küll vaid alles järgmisel laupäeval pidid kohale sõitma, ent tänane suur sündmus, nagu ta seda paista laskis, teda ei puudutanudki.

Elatanud õpetajanna pani omale jälle kord selga punase pluusi, ehkki tänane sündmus küll otsekohe teda puudutama ei oleks pidanud, — kuid tema kuivetanud näos lõi vist midagi lõkkele — ja sellega ka selge ta astutav samm.

„See õpetajanna õpetas linna õrnemat sugu näputööle ja võimlemisele, oli selle aja jooksul jõudnud muutudada, kahvatanud noorest neiust elatanud vanapiigaks, ägeda temperamendiga, mis sarnastus kuivanud puule, mis mida kuivem ,seda ägedamalt lõkkele lööb. Sest oma nooruspõlve aastad oli ta, nagu mõni teinegi vaene kuid aus tütarlaps, mööduda lasknud täielikus vagaduses — oli elu välja maganud. Nüüd kahetses ta seda südamest.

Tema nooruspõlves, kui ta unistas mõnest ilmsüüta juhusest tundis ta paari kolme elatanud vanameest, kes nõus olid teda kosima, ent ta põlgas neid liig vanaks enesele.

Mõni aasta hiljem hakkas ta ise abielust unistama, kuid taas oli hilja, sest need elatanud meesterahvad olid jõudnud enestele perekondi sobitada; nooremaid ta kartis tol ajal; hiljem pöördusid nooremad nooremaid otsima, kuna tema endiselt üksiklaseks jäi, ausaks vanapiigaks, esiteks uhkusse, siis juhuse puudumise ja hiljem lihtsalt sellepärast, et keegi tema peale silma ei heitnud.

Ent lootussäde tema rinnus ei kustunud veel — ehk missugune vanapiiga ei kanna oma südamenurgakeses väikest lootusesädet? Ja sellepärast, kui linna sõitis sõjaväe kortermeister, oli õpetajanna kõige enam ärevil, võttis kummuti alumisest sahtlist selle karjuvate värvidega pluusi, mis veel pärit ammugi möödunud aegist, ning ehtis end sellega, naabritele ja koolilastele kadedust luues.

Ja miks ka mitte? Temal oli ilus suur tuba, akendega vastu turgu; seal toas võis ju mõni ohvitser väga hästi puhata ,kuna tema ise kööki heidab, ehk kuigi mitte ohvitser, siis võis ju ka mõni veltveebel ,ehk kapral, ehk ka ainult lihtsoldat seal puhata, sellest poleks ju midagi viga.

Ja kui see sõdur ehk ohvitser, ehk veltveebel, seal ka ainult ühe öö puhkaks ja iialgi enam tagasi ei tuleks ja teda unustaks — ka see ei tähendaks midagi. Ta sai vähenõudlikuks.

Ja veel kord said ta lootused petetud.

Linnapea polnud nõusolekut avaldanud tema korterisse sõjameest asetada, vaid oli tähendanud, et ta õpetajanna ja pealegi üksik naisterahvas on, ning väga piinlikku seisukorda sattuda võiks.

Sedasama seletas õpetajanna oma naabri emandale, tähendades, et tema kui auväärt laste kasvataja sarnast lubadust kuidagi täita poleks võinud. Ja omale selgapannud punase pluusi kohta seletas ta, et selle selga pannud oma vanapiigaliku enese ja ilmaga rahuloleku tunnusmärgiks.

Kuid punane pluus teenis teda siiski.

Õhtul marssis linna rügement väsinud sõdureid, ning seadsid end turuplatsil just õpetajanna akende all joondu.

Peitis end oma lillede ja aknaeesriiete taha, vanatüdruk ja silmitses heameelega seda meeste kehade ja peade merd.

Ja juhtus nii, et tõmmu välimusega noor kapral just tema toa akna kohal oma rühmale valju häälega „Seis!“ hüüdis, tehes käega sellejuures sarnast liigutust, kui tahtes kedagi maa külge naelutada: „Joondu!“ „Ümberpöörd pahemale poole!“ „Joondu!“ hõikas ta, ning märkas aknal lillede varjul punast pluusi.

Ja terane kapral, kes igal ajal valmis naljatama, ka peale kaheksatunnilist kiirkäiku, tervitas punast pluusi, kätt kõrvaäärde seades; pluusi omanik punastas, ning pistis jooksu, kui häbelik noor tütarlaps. Ning see oli hästi õnnestanud manööver, sest kapral ei jõudnud vaadata tema nägu ja võis enesele ettekujutada, et selle punase pluusi omanik alles noor on.

Ta märkis omale maja ülesse, läks kõrtsi ja tuli sealt hiljem vankuval sammul tagasi maja juurde, astus ülesse trepist kindlalt, ilma kõhklemata, kui peremees, ning koputas õpetajanna ukse pihta.

See avas ukse ja tõmbus hirmunult tagasi, nähes ootamatult enese ees, suurt päevitanud sõdurit, mustade põlevate silmadega. Ent ka sõdur ehmus. „Ja veel punase pluusi omale selga ajanud!“ — mõtles ta endamisi, põlglikul pilgul koltunud vanatüdruku näojooni mõõtes, mis oli kaetud ärrituse veripunaste plekkidega ja lisas pahaselt juurde: „eks kae, missugune vana narrinägu!“

Ent, et ta kord juba siia tuli ... Pealegi peale joomist meeleolu halb oli, ning ühtlasi ka väsimust tundis, leidis ta et siin väga rahulik koht on, kus ilma vahejuhtumiseta puhata võib.

Ning ta seletas, miks tuli.

Ikkagi veel kõheldes, palus vanapiiga viimaks külalist sisse astuda ja istet võtta, ning jooksis ise ülemisele korrale oma naabrinaise poole nõu küsima.

Naabrinaine — suurearvulise perekonna ema — rahustas vanapiigat: tema on juba niivõrd elatanud ja vana, et enam mingisugust kartust pole tarvis, sest hädaohu aastad juba ammugi mööda ja võib rahulikult öö meesterahvaga ühe katuse all mööda saata.

Nii kõneles naabrinaine ehk ta küll vanapiigast paar aastat vanem oli. Ent ta oli mehe naine ... Lõppudelõpuks vanapiiga leppis naabrinaisega ja ütles, et ta midagi ei kartvat.

Ta jooksis alla ja seletas sõdurile, et nõus on teda oma korterisse öömajale võtma. „Teie võite minu asemele heita, aga ma heidan kööki“. — „Tubli!“ — vastas sõdur, tõusis istmelt ja sõnas: — „nii siis, ma lähen oma asjade järele“. Ta kummardas ja silmas sellejuures vanapiigat veel kord.

Ent mõne minuti jooksul ei olnud ta ilusamaks ega ka nooremaks läinud, ning halvas meeleolus lahkus sõdur majast.

Vanapiiga hakkas talitama palavikusarnase kiirusega. Esimene kord elus oli tal juhus meesterahva kasuks töötada. Tema südames ärkas kulutamata pikki aastaid alalhoidnud õrnus, mis omane igale naisterahvale. Ta kohendas aset, kümme kord, kloppis igat patja, et see pehmem ja ümaram välja näeks, laotas asemele vaiba.

Siis naeratas ta õnnelikult oma tööd silmates. Siis läks ta kaevule vett tooma, lauldes. Alles tagasitulles tuli talle meelde, et vaja ka enesel kuhugi heita. Ent sellega polnud suurt tööd. Ta vedas kööki vana kirstu, laotas selle peale pesu ja mingisuguse kompsu — sellest oli temale küll. Ta teadis ju, et öösel sõba silmale ei saa ärituse pärast, mis ta rinnus möllas.

Vaheajal tõusis kuu ja köitis tühje uinuvaid tänavaid hõbe niitidega.

(Lõpp järgmises lehes)

Nii sosistas täheke hurmaval ööl...

Mu sõbrake, kuula!
Sul jutustan sügisööst tummast, jutustan taevast nii lõpmata [tumedast —
Sul jutustan vaikusest, jutustan hingede piinast; sul jutustan [luulest, mis sosistas täheke ööst.
Oo, kuulata, sõbrake!
Kord igatses hing
kesk elu reaalset maailma. T'as põles üksainus, suur mõistmata [küsimus.
See elas ta huulil ja sünnitas valu nii võimsa, mis peegeldus [silmis ja pesitses südames.
Ja piinles hing.
Kui huilgas ilm,
kui kiirgas päike kõrgel taevakangal — siis küsis hing: „Oo, [ütle, kus on armastus?“
Kui õitses roos, ja hiilgas pisar lehel õrnal — siis küsis hing [„Oo, kus on armastus?“
Ent huilgas ilm.
Taas saabus öö,
ja reisu algas piimjasvalge kuu. Nad kuulsid küsimust sel't [inimhingelt väetilt
ka kuulis meri mühav, pillahteles kerget vahtu; ja kuulis torm [ja pilverüngas kõrgelt lennult
Taas vaikis öö —
Ja hoigas hing,
ning pettunult ta pöördus Looja poole suure. Ta palve halisev [vaid kajas veel kui hardumus,
siis jõudes üles kõrge püha templi juurde: „Oo, vägev Isa, kus [on armastus?“
Ja andis Looja — eluseltsilise. . .
— — — —
Ei küsind hing
nüüd enam: kus on armastus? Ta teadis — armastus on hiil- [gus, sära, on uimastav aroomne joobumus.
On purustav kui torm, kui võimas mereküha. Ta teadis armas- [tus on luule — unistus! . .

T. M—R. NARVAST.

Keegi ei tea, kus asub tema õnn. Ent kuulutage „Rahva Elus“, vast leiate Teiegi oma igatsuse, oma ideaali ilusa!

Pühade nali on täielik ainult siis, kui loete naljakülllast

ajakirja

Anekdoodid ja naljad

Nr. 1 (9)

Saadaval kioskides ja raamatukauplustes.

lega ennast ära anda. Ka nähtavale ei ilmu tema kusagilt.

Eit toob hiigla paki ajalehti ja kolm kirja.

Vaatlen neid kirju ja avan postitempli järjekorras.

Esimene on Karl Kallakult.

Tema kirjutab lõbusas, sõbralikus toonis, et mu „sünnitused“ toimetusele andnud ja mehed olnud nendest vaimustatud, nagu anid tüsedast vihmasagarast.

Naeratan endamisi ja tunnen teatavat heameelt, sest see vist avab mu eluraamatu vastse köite.

Teine on „Tuulelipu“ toimetajalt.

Tänatakse kaastöö eest. Loetakse alaliste kirjasaatjate perre, antakse mõningaid praktilisi näpunäiteid ning lubatakse leht käima panna.

Kolmandas kirjas on tuliuus, krõbisev sajakrooniline ja palutakse kaastööd jatkata.

Need on enesest suurepärased asjad, kuid sel hetkel ei tee nad mulle mingit rõõmu ega too mu rahu tagasi.

Perenaine, kes magusal näol mu juures seisnud, tõmbab veel ühe kirja põlle alt, mida ta seni seal varjanud. See ei kannud marki ega postitemplit. Nähes vaevalt aadressi, aiman, kellelt see on, ja mu süda hakkab tuliselt peksma ,hing imekiiresti ja hurmavalt värisema.

„Hra Elko Merir'ile. Siin.“

Sarnane on aadress, peene ja viisaka käekirjaga roosale ümbrikule kirjutatud.

„Hiljaks jäid,“ ütleb perenaine, „linna sõitis. Ootas, vaesekene, kogu aeg sind, päris kindla ja kõva usuga ootas ja nii tihti tuletas sind meelde. Muudkui kõneles sinust ja usutles mind, kas ma midagi iseäralikku teadvat sinust. Mina nüüd, vana inimene!“

„Linna sõitis?“

„Linna jah, juba laupäeval sõitis ära.“

Kõnelen otsekoheselt ja vabalt, nagu peaks see nii ja enesest mõistetav olema.

„Tuleb ta linnast varsti tagasi?“

„Ei, kullakene! Ütlesin küll, et mis te lapsest ära kaugele, võõrale maale saadate. Aga ega nad mind kuulanud. Temal ema ikka, et tarvis Saksamaale ja Saksamaale saata. Kui tema omal maalgi niisugune peenikene ja õrnakene oli, mis rammu ta siis seal võõral maal, võõraste inimeste juures omale manu võtab. Lasknud lapsel rahulikult olla, samuti oleks kosunud ja paranenud.“

See on mulle kurb uudis. Hiljaks olin jäänud. Ma ei taha eide nähes kirja avada, kuigi see sõrmede vahel ja põletab. Pistan taskusse. Kuid olen huvitatud igast pisiasjastki, mis temasse puutub, olen huvitatud kõigest vahepealsest, mis Helgiga seotud.

„Oli ta väga raskesti haige?“

„Jah, poeg! Magas voodis, valge kui surnu laudsil. Silmad olid kinni ja huuled pragunenud, palavik piinas teda vaesekest koledasti ja õudseid nägemusi nägi. Sirutas vahel käed ette, väikesed, peened ja kuivetanud käed ja sonis õõnsa, hirmutava häälega omast kuivanud, lõhkenud suust: „Minge ära, minge ära! Ärge piinake mind, mul ei ole teile enam midagi anda, mitte kui midagi!“ Mõnikord rabeles nagu kägistavas umbsuses ja nagu võideldes kellegagi, siis laskis end jõuetult tagasi ja kuuldus ta tume, hall naer, nagu maa-alt. See oli õudne, väga õudne ...“

„Miks pidi ta nii kannatama?“

„Palju valu nägi see hea laps. Ei uskunudki meist enam keegi, et tema veel ellu jääb. Nii otsas oli ta vaenekene. Kaks ööd ja päeva olid kaks tohtrit tema juures, siis jäi ta viimaks ühel hommikul rahulikult magama, ja arst ütles, et nüüd ei olla enam halvemat karta.“

„Siis hakkas paranema?“

„Jah, pikkamisi ja aeglaselt. Nagu surnusse tuli temasse jälle elu tagasi. Ise nägin, et päris surnu, külm ja elutu oli, valge kui laip. Aga siis hakkas aegamisi paranema: avas silmad, vaatas viivuks, sulges need ja küsis: „Õhtu on juba?“ — „Jah, mu laps, õhtu on. Päikene kustub ja linnukesed laulavad,“ ütlesin talle. Siis ta naeratas, vaevalt naeratas ja küsis: „Mul on janu?“ Andsin talle sooja piima. Aitasin teda istuli. Vaevalt maitses oma pisikese suuga piima, siis sules jälle silmad, laskus padjale ja jäi magama. Lamas seal valgetes linades, nagu närtsinud lillekene.“

Eide põskede üle veerevad pisarad. Ka mina heitlen nutuga, kuid ei anna oma tunnetele voli.

„Aga päris terveks ei saanudki?“

„Nüüd oli juba üpris kosunud. Aga väga kahvatu ja kartlik oli. Teiste ligi hoidis ja ei usaldanud enam üksinda kuhugi minna. Isegi suplema ei läinud, ka kõndima ei läinud muidu, kui teiste seltsis. Käisime kahekesi marjul. Marjul tahtis ta vägisi käia. Võttis mu kaasa ja viis metsa. Kuid egas tema seal suurt marjade noppimisest hoolinudki. Kõndis, istus ja mõtles aiva endamisi, ja ma hoolitsesin, et temagi korv marju täis oleks.“

„Jah!“

„Aga sind küsis ta tihti. Kui veel haige oli ja voodis lamas, pöördus minu poole tasase küsimusega: „Ema, ega tema ei tulnud?“ — „Ei ole veel, laps!“ vastasin. Päris kahju oli nii vastata, nägin, et see kurvastas, väga kurvastas teda. Ka kirju polnud sinult. Käisin ise järel, aga ühtegi ei olnud. Siis hakkas neid su ajalehti lugema. Küll oli rõõmus, kui leidis su lood tollest õnnetusest käega veskis, su kirjutused meie ilusast kohast, haigemaja elust ja luuletused — väikesele kevadele. Luges neid mulle ja olime mõlemad rõõmsad. Kui ära sõitis, andis selle kirja ja käskis sulle anda. Ma ütlesin küll, et egas tema enam siia tule, vihkab meid ja meie veskit tolle õnnetuse pärast, oma kaotatud käe pärast. Tema aga ei uskunud mu juttu. Ütles, ja omal hääl värises: „Ema, ära mõtle nii temast, ta tuleb veel tagasi!“ Ja näe, tulidki tagasi. Kuid tema, vaesekene, pidi enne lahkuma! Ära viisid lapse. Mina tea, millise surma suhu tõukasid?“

Uus tüdruk tuleb ja kutsub perenaise ära. See on elatanud inimene, ükskõikse näoga ja tema silmades ei helgi armu- ega noorustuld. Ta elab vaid surmale. See on sellise tüdinud, väsinud näoga inimese ideaal.

Olen siiski õnnelik, tema ei unustanud mind!?

Ma ei taha hakata lugema toas oma kirja. Lähen välja järve äärde. Taks tuleb järele, nagu valvur, et hoida mind uue kadumise eest. (Järgneb.)

Vastus „Frederic Rex'ile"

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

Lugupeetud härra! Näha kohe, et Teie kriminaalseadustiku alles „eile" olete läbi lugenud. Aga noh, hea küll, sellegipoolest ei pea ma enesele alandavaks Teiega vaielda sel alal. — Ja, kindel on see, et meie peame ka „valmis" kurjategijaga arvestama. Ning minu edaspidised mõtteavaldused jääksid paraku paljaiks sõnade tegemiseks. Ainult Teie viimases vastuses panin ma tähele ühe väikese arusaamatuse. Teie ütlete: lihtsalt inimesel tuli tuju, ja see on kõik. Nüüd, kui Teie seda ütelust sajaprotsendilise tõena võtsite, siis tekkis mul küsimus: kas mees, kes maast madalast oli logard, lihtsa tuju pärast sai mõrtsukaks — on tõesti parandamatu kurjategija surmanuhtluse vääriline? Seda ei usu ma mitte, eriti seda viimast. See oli siiski ühiskonna ning tema vanemate süü. Vanemate kasvatamisest ning õpetamisest, olgu kas või n. n. kristlikus vaimus, on siiski vähe, kui puudub üks suur tegur: passiivne järelvalve, ja teine: oma lapse hingeelu tundmine.

Loodan, et ma ei pahanda sellega Teid, kui hukka mõistan Teie poolt mainitud lapsepõlve naaber-perekonna kasvatusmeetodi. Teie ei öelnud küll milline see oli, kuid ma siiski aimasin, et see oli niisugune nagu see harilikult on moes meie jõukais perekonnis. Nimelt, kui vanemad olid korralikud ja eeskujulikud ning mittehalbade iseloomudega, siis pidi ka nende laps seda olema. See on siiski tõsi, lugup. hra Rex! Nende poiss võis ainult veidi liig kärsitu, veidi liig elav olla. — Elavus ning kärsitus võivad olla küll sünnipärased „vead", kuid kuritegevust soodustavad ainult kaudselt. — Samast seisukohast väljudes: niisugusele poisile mingis kristlikus vaimus õpetust ja kasvatust anda on „kuritegu". Selleasemel oleks teda võinud asetada õppima ütleme tehnikumi, sõjakooli, merekooli, lennukooli, muusikakooli jne. jn ma olen kindel, et tollest poisist ei oleks saanud logard ega timuka „käealune". Et temast seda aga siiski sai, seisab viga ikka selles, et ei tuntud poisi iseloomu, hingeelu ja huvialasid. Ja see oligi, mis jäi kahesilma vahele nii poisi vanemail kui ka Teil noorsoo ning „tulevase kurjategija" kasvatamise suhtes.

„Aurora Borealis".

Vastus „Alistele" tema vastuse puhul „Nomen nesciale".

(„Abieluleht" nr. 10 (56).

Mitte just katlas vaid katla kaanekese peal. See on tänapäeva üldine haigus, olla kohutavalt pealiskaudne. Kaugemale oma ninaotsast inimesed ei näe ning ei tahagi näha. Et Teie rõõmsas tujus olete, see on hea. Naer on tervisele kasulik.

Nomen nescia.

Vastus „Pealtvaatajale".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Teie, „Pealtvaataja", ma arvan, ei vaata muidugi seda „tragöödiat" rahulikult pealt, vaid tunnete kaasa.

Mis on siis see, mis sunnib tapma ligimest? Kaugeltki pole kõik roimarid ningeliselt niivõrd rikutud, et toimivad säärast jubedat tegu ükskõiksusega — vaid tihti majanduslne kitsikus sunnib! — See on paratamatus: nad on valinud viimase tee...

Siis aga, kui kadunud on igasugune kriis, kui elamisolud muutuvad lahedamaks, võib roima põhjuseks olla saagihimu, kättemaks ehk armukadedus.

Boris V.

Vastus „Sessile".

(„Abieluleht" nr. 10 (56).

Teie kuulutasite — saite 32 kirja. Valisite neist kaks ja proovisite, mis kaup neis peitub. Leidsite mitte-püsivat, midagi niisugust, mis magneedita, nii umbes lutsu taolist — libedat, mis käest libiseb jälle vette, enne kui püütud saagiga kuivale maale saakski. Nähtavasti püüdsite Teie ainult kivide alt... Kuid õngitsege elusügavusest... Püüdja peab kannatlik olema. Teie näite ju päris noor veel ning aega seepärast ka õngitseda.

Teie küsimus leiab aga vaevalt otsekohest vastust. Arvan ükski ei saa Teile kuldkala õnge otsa panna, kuigi mõni seda väga sooviks ja end ise sinna heameelega riputaks. Teie tõmbate noosi välja, hakate vaatama ja leiate jälle, et midagi kas liig okkalist või liig libedat on tundmata elumerest välja tõmmatud. Ainuke õige nõu oleks siin see, kui Teie ise kaldal lahti riietuksite ja sukelduksite — nii päris havailase moodi ja püüaksite oma käega ja silmadega kohast kaasakest laiast nümfide riigist. Seejuures nähakse siis Teid ennast ka ja selle järele jõuate varsti otsusele, kas ja kes on valmis Teiega kaasa tulema.

Aga nii kaldal, ennast näitamata — ainult mineviku ettetoomisega — õngitseda, — see annab vaevalt häid tagajärgi. Selles on Teil ka praktika, nagu seletate. Aga segage end kirjavahetusse. „Õpetage" teisi ja olge igas asjas kursis. Eriti õpetage neid, kes Teie väidetele vastu on. Lööge neil jalad alt ja näidake, et Teie see ainuke õige ja tark olete. Õrnemale soole jagage ohtrasti komplimente ja öelge neile otse näkku, et Teie ei mõtlegi suitsetama ja viina jooma hakata, kuigi seda keegi peaks soovitama; vaid igasuguses abielus, igal juhusel ja olukorras täpne, korranõudja ja austaja mees tahate olla, ei kellelegi perekonnas alistuda, ei teenijale ega oma naisele, kuigi need Teid vahel „pantohvli alla" tahavad panna. Juba tutvuse sobitamisel peate hoolega oma tahet silmas pidama ja juhtumisel, kui neiu tahab kinost ühest uksest välja minna, Teie aga teisest, siis võtke ta kaenlasse ja saatke ta sellest uksest välja, missugusest Teie kavatsesite väljuda. Nii siis head õnne ja peatset rõõmust jällenägemist!

Kandidaat.

Vastus „Teomehe pojale".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Pole mõisnikkudel mingisugust moraalset õigust nõuda tasu. Mis eest? Kas pole nad seda kümnekordselt esivanematelt välja pigistanud?! Kas väike on olnud nende higi ja vaev?! Milleks see? Ainult, et täita paruni kukkurt!..

Tuletagem meelde noid orjaöid, kui kupja piits plaksus higist nõretavate orjade turjal.. Esivanemate väljakurnatud tasu on küllaldaselt suur. Seda tuleks kaaluda verehinnaga. Ja kas pole paljud jätnud orjuses oma tervise — oma enese?! See ülekohus karjub rahva veres ega vaibu!..

Oma tasu tööjõu koondamise eest on mõisnikud kätte saanud: nad on pigistanud selle välja kümnekordselt. Mis õigus nõuda nüüd seda jälle?!.

Kas pole neil moraalset õiglustunnet? Kui ei, siis tuletagu veel kord meelde noid orjaöid... higipisaraid, ja esivanemate vaeva — kas ei loe nad seda millekski?..

Boris V.

Vastus „Paulile".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Igale naisele rikas mees kosja ei tule ja mina ei soovitanud ka igaühel rikkaga abielluda, vaid ainult neil, kellel seks võimalusi leidub. Seda mõistis igatahes igaüks.

Et 50 krooniga 5 inimest sama hästi elavad kui teised 500 krooniga — noh, Paul, Paul!.. kas leidub peale Teie veel üks, kes seda usub? Arvan, et ei.

Mikspärast peaks naine ühe viletsa mehe kõrval kannatama, sellest ei saa ma tõesti aru. Võib-olla seletate vast, aga palun mitte nii pikalt ja kelkivalt nagu seda mõnes teises asjas teete, vaid lühidalt ja asjalikult, minemata isiklikuks.

Enne kui edasi räägime, võiksite vastata, milline Teie arvates õieti armastus on ja millisena Teie abielu kujutlete ning kuidas on 50 krooniga võimalik elada, ilma et puudus uksest ja aknast sisse ei tuleks?

Milvy.

Vastus „Boby'le".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Kui ma räägin, siis ikkagi ainult oma, ei mitte aga kõigi naiste veenetest ja arvamistest. Kui ma ehk kedagi peaksin „tõmbama", siis ikkagi ainult ennast. Teie arvamised pole kõigi meeste arvamised ja kui Teiegi kedagi naeruvääristate, siis ikkagi ainult ennast, mitte aga kõiki mehi.

Naine oskab ikka seda, mis perekonnas vajalik. Ainult enamik praeguseid mehi, eriti just nooremad, on sellised armetud, kes perekonda ülalpidada ei jõua. Minge ja kuulake, mida räägivad töölisnaised ja Teie näete, et nad oma eluga pole sugugi rahul. Raske on siin midagi muuta ja sellepärast kannatavad nemad ka edasi, pisarad silmis, ohked huulil.

Naine pole ometi mehe ori, kes kõigega peab leppima, mida nõuab diktaatorlik „tugevam pool". Iga mees peaks suutma teenida vähemalt nii palju, et naised tööd teha ei pruugi. Kui mees seda ei suuda, ärgu võtku tema ka üldse naist. Sest naisel, kes väljas tööl käib, ei jäägi kuigi palju aega kodule ja majapidamisele.

Milvy.

Vastus „Teomehe pojale".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Mõisate eest tasumaksmine oli suurim valesamm, mida tegid meie juhtivad riigitegelased. Revolutsiooni keeristes kaotasid paljud oma varandused, hävines hulk inimelusid ja kaotasid paljud kodanikud selleaegsetesse pankadesse mahutatud rahad. Kes maksab kõik selle? Mitte keegi... Läti riik ei maksa võõrandatud mõisate eest midagi ja katki pole ka midagi. See oli rahva tahtmine ja teostus. Eestigi rahva hinges pesitses samane tahe, ent oldi liigagi passiivsed siis, kui asi otsustati.

Kibedustunne asub rinda, kui kuuled üle maa ägamist ja kaebust raskuste all, kuid samal ajal tehakse laenusid välismailt ja maksude näol võetakse rahvalt sisse raha, et rahuldada ahneid paruneid, kes mänginud siin aastasadu orjadekaupmehi.

Tuleks siiski kuidagi veel parandada tehtud eksisammu, kuna muidu jätab see rahva hinge meie juhtivate tegelaste vastu teatud kibedustunde.

Mikk Mulgimaalt.

Vastus „Pealtvaatajale".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Minu arvates mõjuvad kaasa suuresti igapäev ettetulevateks roimadeks ajalehtede liig pikad ja üksikasjalised kirjutised roimadest. On inimesi, kellele iialgi ei tuleks mõttesse saada roimariks. Lugedes aga üksikasjalisi kirjeldusi toimepandud kuritööst, mõjub see nagu suggestioon. Ta ajudes hakkab idanema samasugune mõte ja leides kord paraja juhuse, toimibki inimene kuritöö. Misjaoks avaldatakse ajakirjanduses nii pikki kirjeldisi roimari elust, üksikasju ja avaldatakse nende pilte. Milleks seda vaja? Arvan, see kõik tahtmatult mõjub nõrkade iseloomude juures kuritööle õhutavalt.

Signaal — Tartust.

Vastus „Moraalile", kes vastas „Ehaneiule".

Ärge otsustage enda järgi, ega kõik Teie sarnased ole! Kui Teil on tõde valus kuulda, siis tähendab see, et ka minuga nii on. Mul on just ümberpöördult. Ma ei karda tõtt, võitlen ta eest igal ajal! Kui heidate pilgu minevikku, siis vaadake ka mille kallal askeldasid naised ja mille kallal mehed. Analüüsige põhjuseid ja siis rääkige! Pole õiglane, otsustada olukorda arvesse võtmata, milles naised vanal ajal ja veel nüüdki elavad. Naised ei suuda veel nüüdki kohaneda olukorraga, nad on nagu orjad, kelle inimõigus on porri tallatud ja kes vabadusse saades kahtlevad endi võimetes — tunnistada ennast ka inimesiks. Kui kurb see ka pole, on ometi rõõmustav nähe, (Teile see muidugi ei meeldi), et naised, kuigi kartlikult ent siiski kindlalt hakkavad ka endid inimesteks pidama.

Tõesti, olete suur „geenius"! Näha kohe, et suur aju, tegite üllatava leiduse: „Ainult loogikata naine on tundeline ja eeskujulik!" Ma oma „väikesekaalulise" ajuga seda küll ei oleks kunagi leiutanud. Ent lubage Teie „leidust" pisut kritiseerida. Loogikata, — tähendab rumalat naist ei saa keegi (peale Teie) eeskujuks seada, olgu ta siis mees või naine. Ka ema-kutse vajab tarka naist. Mida targem, seda parem. Imelik, et julgete nii kindlalt tõendada, et kõik emad on loogikata. Teie ei ole ju kõikidega tuttav et nii veenvalt räägite ja eemalt otsustada on ülekohus. Mehed on Teie arvates kõik loogiliselt mõtlejad, aga miks nemad siis kaasa aitavad laste saamisel? Kas Teie olete väga „tundeline ja eeskujulik", kui ütlesite: „Leidke üles „perpentum mobile", ja samas lisate nagu kartes, et viimaks leiutavad veel, „ega see siis tähenda veel, et olete sama targad kui mehed." Tore küll, kui mees ta leiutab, on ta tark, aga kui naine, siis ta seda ei ole. Palun öelge, kuidas on see võimalik? Kus on siin Teie „vastollu-sattumata" loogika?

Lõpuks, mis õigusi on naistelt üle võtta, kuna õigused on ju kõik meeste käes? Või olete Teie too erand, kes ihaldab naiste tegevust, mis ei erine millegagi teenija omast? Usun vaevalt küll!

„Ehaneid".

Vastus „Mehele", kes vastas „Ehaneiule".

Teie loogika lööb uperpalli, hra! Väidate: „Mees naise pea!" Peate mehi targemaks naistest, järjelikult ei saa nad naistest rumalamad olla. Ent fakti ei saa Teie ümber lükata, et neid ka rumalamaid leidub ja ühes sellega osutub meeste „tituleerimine" ülekohtuseks ja haavavaks naistele. Kas ei ole ülekohus naiste vastu, kui kroonite „tiitliga" ka need naistest rumalamad? Arvan, see pole õiglane? Kas Teie ei leia seda?

Ei hakka Teie nais-suurvaime üles lugema, arvan, et olete neis küllalt teadlik. Et naisi on vähem suurvaime, see tuleb sellest, et naised on ainult koduses elus askeldanud ja lapsi kasvatanud, kuna mehed tegutsenud kõigil aladel. Siis on loomulik, et mehi on enam kuulsaid, aga mitte nagu Teie väidate, et mehed on geniaalsemad kui naised.

Ent oodake, kuni naised üheõiguslisteks saavad meestega, ja kõigil aladel tegelema hakkavad! Praegu on nad nagu äsjasündinud lapsed, nad ei tea veel isegi, mis neil kõlbab teha, või mis ei kõlba. Nii rusuvalt on vanad traditsioonid naistele mõjunud. Igalpool kuuled vaid: naisele ei kõlba see ega teine. Kui mees näiteks suitsetab, siis pole sellest midagi, aga kui naine seda teha julgeb, siis ei kõlba ta kuhugi. Ütlesite, et mees ja naine on siiski üheväärsed, ent mulle jääb mõistatuseks, milleks Teie siis meest „naise peaks" seate, kui nad üheväärsed on? Siis ei ole ju kumbki üksteise pea.

Teie olete nagu orja-ajal parunid, kes ütlesid eestlaste kohta, et mis mats ka mõistab. Aga näe, mõistab siiski.

Ehaneid.

Vastus „Donna Bellal'e".

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

Kui mõlemad olete enda tunnetes kindlad, majanduslik seisukord enam-vähem kindel — pole teiste asi Teie abiellumine. Pole Teie ega Teie tulevane sugugi noored abiellumiseks. Abiellutakse ka nooremalt ja elatakse hästi.

Frederic Rex.

Vastus „Alistele".

(„Abieluleht" nr. 10 (56).

Arvan, et härrad, kes tõendada püüavad, nagu ei leiduks enam ühele tublile mehele kusagilt kohast naist, käivad liig tihti *five o' clock*'idel ja kõrtsides ja tunnevad vaid sealseid naisi ja otsustavad siis nende järele. Ja kui keegi sealt ka abikaasa, ilma teistsugustele vaatamata, valib, võib kindel olla, et üks „Sessi" saatusline meil rohkem on ja ta tunneb end küllalt õigustatud olevat, kõike naissugu edvistajateks ja kergemeelseteks nimetama. Meest lõbustama on need naised osavad, see ju nende ainukene tegevus siin ilmas ja sellega nad võidavad, kuna neiu, kellest võiks naine ja ema saada, jääb lihtsalt tähelepanemata. Nii on ka Teie kirjutis õige vaid osa naiste kohta ja see osa jääb vähemusse. Seda töölisperekonna elatamist mehe palgast on seletada üsna lihtne: töölise naine ei suuda oma teenistuses olemisega kunagi rohkem ära teenida, kui ära tarvitaks inimene, keda ta sel juhul peab pidama oma asemel kodus. Nii, et ei ole lihtsalt tulu. Kui keskmise ametniku perekonnast teenivad kaks inimest, ei või öelda, et põhjuseks seal rahaahnus või liigse luksuse tagaajamine. Ametnikkude palgad ei ole sugugi, nagu Teie ütlete, töölisega võrreldes, kümnekordsed. Tean töölisperekondi, kus isa üksi teenib rohkem kui abielupaar ametnikke kokku. Ja lõpuks on intelligentsel perel võimata end nii elama panna, kui seda teeb tööline: isa, ema, vanaema, tädi või onu ja 4—5 last ühetoalises korteris, ruum voodeid täis ja põrandal ka magajaid. On raske inimesel, kes ise kasvanud lahedamates oludes, näha oma lapsi kiratsemas viletsa toidu juures ja rikutud õhu sees, ei suuda neile anda ei kasvatust ega haridust. Sagedasti on just see põhjuseks, et pere on kahe-kolme liikmeline ja mitte rohkem.

Publiku eliidist ei saa rääkida: 1) neid on meil väike %; 2) nende elu ei ole kunagi hariliku inimestega võrreldav ja 3) nende naiste köögist ja lastetoast eemalejäämine pole praegusel ajal uudis, nad pole seal kunagi „kolletanud". Nende ülesanne on esineda ja hiilgada. On sellises perekonnas laps sündinud, rändab ta amme ja hoidja hoolde, neid asendavad guvernanted, õpetajad jne. ja ainult esimesele pallile viimiseks võtab ta ema oma hoole alla.

Muidugi ei taha ma tõendama hakata, et meie seltskonnas kõik korras on. On väärnähtusi naiste juures ja ka mehed ei saa vist oma voorustega kiidelda.

Olen nõus sellega, kui mehe palga juures 100 kroonist peale, naine vallandatakse. Härrad, teie käes on riigikogus enamus, tehke seadus. Eks ta ole „õige" ka, miks peabki mees naist riietama, kuna naine võib väga hästi seda muret kanda. Tean palju mehi, kes suudavad austada vaid teenivat naist, kes peab mehe kõrval ametis olema. ehkki nende sissetulek äraelamist ka ilma selleta võimaldaks. Naine peab mehe kõrval ametis olema, sest mehed hoiavad kinni küll perekonnapea aust, kuid mitte nendest kohustustest enam, mis oli mehel kanda varemail aegadel.

Ann-Mari-

Vastus „Paulile" tema vastuse puhul „Milvyle".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

No lubage kahelda — 50 krooniga kuus kahel inimesel on ikka raske elada niivõrd, et sellisest veel lõbutseda saab ja pealegi veel üle jääb. Tegite vist küll nalja.

Frederic Rex.

Vastus „Põhjatarile".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Igatahes on kasulikum maal tallu teenima minna. Seal on võimalusi rohkem. Jutud ebainimlikust ümberkäimisest on suurelt liialdatud. Olen igal aastal oma puhkuseaja suvel maal mööda saatnud ja oma ümbruses pole kunagi näinud, et teenijaid halvasti koheldakse — väljaarvatud mõni üksik juhtum. Kui astute kuhugi tallu teenima, hoolas tähelepanija võib kohe järelduse teha, milline on seal elu. Muuseas — suurelt osalt on mõõduandev, kuis peremees omi loomi kohtleb. On ta loomaarmastaja — sel ka parem süda inimeste suhtes. Kui ka töökust ja korda majas tunda, siis ei tarvitse Teil sugugi kartlik olla uue teenistuskoha suhtes.

Frederic Rex.

Armastan...

Ma ei ole lahkund veel,
alles akna taga
valvan, palun:
Ole hää, ole hää —
Armastan!
Ei, sa lähed teise eel.
Ära igale end jaga,
üks ju süda valus:
Ole hää, ole hää —
Armastan!
Kevadel on elu ülimeelik,
laulad, naerad —
kirge heidad.
Ära pilla, ära pilla —
Armastan!

Ah, tulen, kadund seelik,
sahisevad kaerad,
silmi peidad.
Ära pilla, ära pilla —
Armastan!
Miks jäid nüüd üksi sina
oma väikse manu,
kuhu kadus arm?
Ole rõõmus, ole rõõmus —
Armastan!
Taevas madal, äripäev kui tina,
nutan hetki vanu,
elu oli karm...
Ole rõõmus, ole rõõmus —
Armastan.

EINO EINAR.

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Vastus „Moraalile".

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

Suur tänu hoolitsemise eest! Prl. Vivian mind kolkima pole tulnud, tähendab, ma pole tema vastane. Sest, mis on ühist tarkusel ja iseseisvusel puudri ja huulepulgaga? Ja Teie, härra Moraal, eksite suuresti, kui arvate, et tark naine mehele meeldida ei taha. Tahtmine vastassoole meeldida, on and, mida mida jagab loodus nii tarkadele kui rumalatele. Olles ise mees, tunnete mehi kindlasti paremini kui mina. Vast olin ma nendest paremal arvamisel kui Teie ja kui nad seda väärt. Kuid vastuses „Mehele" nimetate naist, kes looduse poolt määratud kohustega toime saab, geniaalseks. Sellega on vähemalt pool naistest geniaalsed. Mehi aga üks geenius mitme tuhande hulgas.

Vaadake, et „Aurora Borealise" käest Teile nahatäis ei tule. Siin olete vist küll enne öelnud ja pärast mõelnud. Samuti Teie lause: „Naised võtavad tarvitusele isegi huulepulga ja puudri, et aga meeste eest tööd ära võtta." Tõsi, saab ju mõnikord selle abil ka kohta, eriti kui maalitud nägu tööandjale meeltmööda. Kuid üldiselt ei ole naised teenistuskohtadest sugugi huvitatud, et meestelt tööd ära võtta, vaid peapõhjus on, et omal elu sees hoida.

Kõik suurvaimud, geeniused ja leidurid ühinege! Pange tööle oma leidlikud ajud ja öelge, kuidas saab elada valgusest ja õhust? Mõelge välja masin, mis muudab leivaks merevee ja liiva! Kohe esimese kuu palgast ostame selle masina ja teenistuskohad on jäädavalt meist vabad.

Praegu aga paneksin ette, seda üksteist mahategevat vaidlust lõpetada. Sest pole kuigi suur kunst laita teiste vigu. Meie esivanemad tegid tööd ja andsid oma elugi, et meile vabadust võita, meie aga selleasemel peame sõda, kelle ees tuleks müts maha võtta (on vist see mütsi mahavõtmise tarvidus juba vereviga. Esivanemad võtsid ka mõisnikku nähes mütsi maha!).

Võiksime rääkida ehk millegi üle, mis kuidagi kasulikum oleks ja laiemaid hulki huvitaks. Härrad näiteks, nüüd kus on küllalt naisi piitsutatud, nende vigu ülesloetud, öelge kord igaüks: milline peaks teie meelest see õige ja korralik naine olema? Mida ta peaks tegema? Kuidas elama? Loeme, arutame, kui on jutt mõistlik, paneme kõrvataha ja selle järele elame. Ehk on esivanematelgi rahulikum puhata, kui lapsed mõistlikumalt elama hakkavad.

Ann-Mari

Vastus „Girlile" tema vastuse puhul „H. Ojasuule".

(„Abieluleht" nr. 7 (53).

Ühed naised peavad häbistavaks seda, kui peavad tänaval jalutades kellelegi möödaminekut võimaldama; teised arvavad häbistava olevat, kui vastavad mehe tervitusele; kolmandad arvavad häbistava olevat selles, kui tervitavad meest tänaval päeval, öösel aga peavad jahti meestele, saades kätte mõne päti, kutsuvad selle oma poole, ilma et häbi tunneks; neljandad jalutavad tänaval kahe mehe vahel käevangus, ilma et tunneks seda häbistava olevat; viiendad peavad tervitamist tutvusenorimiseks ja enesepakkumiseks, sellega muidugi häbistavaks jne.

Milliste hulka kuulute Teie, seda teate ise kõige paremini. Õnneks on eelpool nimetatute protsent liig väike. Meeletus oleks mõnede üksikute järele otsustada hulka. —

Viisakas ja korralik naine ei pea tervitust millalgi tutvusenorimiseks ja enesepakkumiseks ega alandavaks. Ükski korralik naine ei seadi tervitust kõrvuti mõne lollusega, ega ole ka sedavõrd jonnakas ning uhke, et mõnd kommet häbistavaks peab. Uhke inimene vaatab ülalt alla teise peale ega leia teise suhtes mingit tarvidust kommete järele.

Enesest mõista, kergitab iga viisakas mees kübarat ka siis, kui tervitab enne naine, ilma et see raske oleks. „Kraadede" tervitusviisi pole ma soovitanud kellelegi. Siis ei ole ka tarvidust sellest kõnelda. Küll on ajakirjanduses juttu olnud peakatte tõstmise kombe kaotamisest. Kui see kord teostatud saaks, kas muutuksid siis kõik mehed „kraadedeks"?

H. Ojasuu.

Vastus „Aurora Borealisele."

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

Lgp. „Aurora Borealis!" Teie oma vastuses minule, püüate väita, nagu oleksin ma mingisuguste kahtlaste andmetega esinenud. Eksite, sest olete ise tunnustanud minu väidet, mis toodud ameeriklastest, tervituse suhtes. Lisan ainult juurde, et Ameerikas on üldiseks kombeks daamidel enne tervitada, mitte aga kitsamas ringis. Ka see on aluseta, nagu oleksin ma Teie vastuses leiduvaid sõnu muutnud. Täie õigusega tarvitan sõnu: „hea" ja „halb," kommete kohta, sest kombed saavad seda olla ja kui mitte, siis juba sellepärast, et tarvitate samu sõnu. Nii leidub Teie esimeses vastuses ütelusi headest ja halbadest kommetest, samuti leidub ka tähendatud sõnu viimases vastuses. Kirjutate nimelt: „Hiinas on heaks kombeks süüa konne", ja „heakombelise eestlase silmis." Palun. ärge salake omi sõnu ja kontrollige enese kirjutisi paremini!

Miks ei võiks süüa seda siis eestlane, mida sööb ameeriklane ja hiinlane? Uskuge ühiseid toite leidub palju ja nendest oleme mitmed tarvitusele võtnud ameeriklaste ja hiinlaste järele. Samuti ka lugu kommetega. Kuid söömine ei kuulu kommete hulka, vaid on tarvidus elu edasikestmiseks, millega käivad kaasas kombed. Sellepärast tuleb see kõrvale jätta. Kui lugeda söömist kombeks, siis tuleks ka töötamine, kõndimine jne. kommeteks lugeda. Puutudes kokku mõne välismaalasega tööolal, ei saa öelda, et mõne inimese järele otsustada võiks terve rahvuse hingeelu. Eestlasi on ju samuti „rinnaga ees olejaid" jne., nagu teisigi. Juhtudes sarnase inimesega kokku, ega sellep. saa veel öelda, et kogu see rahvas sarnane on, keda tähendatud isik esitab.

Austatud daam! Komme, et daam tervitaks enne härrat, ei ole meil senini üldiselt tarvitusel sellepärast, et on puudunud senini algatus. Kui keegi mulle tuttavatest, lugupeetud daamidest korraga „narriks" läheks, tänaval risti ette seisma jääks, kuue nööpaukudes urgitsema hakkaks ja hüüaks: „Hoo! vana Aadu! Nüüd oled sina...", ehk midagi sellesarnast. Ma oleksin muidugi üllatatud. Narrus oleks arvata, et seda siis juhtuda ei saa, kui daam enne tervitada ei tohi. Tervitagu enne, kes tahes, see ei takista ega soodusta kunagi seesuguseid juhtumusi.

Lõpuks palun teatavaks võtta, et ma pole soovitanud tervitusviisi muuta, peale selle, et daam enne tervitab. Kui daam tervitab enne, see sobib väga hästi (iseäranis siis, kui tervitab endast vanemat härrat). Tervitus iseenesest ei oma sellega ühenduses mingit tagamõtet. Tervitus on sobinud seni kõigile, ka neile, kes sarnased Teie poolt ettekujutatud „Leevikesele", ega ole keelatud kellelegi ja sobib samuti ka siis, kui tervitab enne daam, kõigile. Teie ütelus on ülekohtune, nagu sobiks ainult lgp. „Leevikesele" enne tervitada.

Arvate, et daam võib tervitada härrat enne, kui seda leiab tarviliku olevat, igasuguste arvustusteta ja soovitusteta; sellega ei saa nõustuda. Kommete järele hinnatakse inimest, sellepärast on ka tarvilik nende kohta arvustus, soovitused ja arutlused. Loomulikult, inimene võib teha mida tahab. Kuid selleks, et teada, kas on see sünnis ehk mitte, on tarvis teiste arvamist. Ühiskonna arvamistega mitte arvestades, ei oleks tarvis tervitust ega ka teisi kombeid.

H. *Ojasuu.*

Vastus „Kolibrile".

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

Armastus on abielus siiski vajalik. Kui Teie seda noormeest just ei põlga, ta Teile vastik ei ole, võib tõsine armastus ka abielus tekkida hiljem. See Teie poolt kavatsetav samm on igatahes kui õnneloos. Prohvetiks ei saa siin keegi olla. Kui mees on „mesinädalail" taktitundeline, üldse kõigiti Teile eeskujulik mees, on siiski eeldusi õnnelikuks abieluks Teil temaga.

Frederic Rex.

Küsimus „Alistele"

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Ütlete, et Teie pole praeguseaja naissoost heas arvamises. Mispärast? Mis paha on teinud praegused naised? Palun öelge, mispärast ja kuidas on praegusaja naised halvemad oma eelkäijaist.

Ka kõik teised, kes mõtlevad samuti kui „Aliste", võiksid tutvustada lugejaid oma arvamistega praegusaja, tänapäeva moodsa naise kohta.

Moodne naine.

Mu viiul laulis.

Mu viiul laulis viise armastusest,
sest tema kuulas, silmad õnne täis —
mu viiul laulis tundest igavesest,
ja rõõmust heledast kuis iial võis!
Mu viiul nüüdki laulab armastusest,
laulab silma mulle pisara —
laulab värisedes kõige kaduvusest,
kannab kujutlusse olnud armsama. . .

LUULE SIREL.

Vastus „Õnnetu Harry'le."

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

Teie teguviis on alatu. Elate neiuga „vabaabielu", ta on Teile õilsaks sõbraks, armukeseks, ühe sõnaga kõik, ja nüüd keeldute temaga abiellumast. Seda oleksite pidanud ütlema temale 4 aasta eest. Nüüd, kui pole temalt enam midagi võtta, olete temalt kõik välja pigistanud, tahate tema kõrvale heita. Igatahes — tülides, mis tekkisid, ei ole tema süüdi. Olete suuremat karistust teeninud, kui temaga vastutahtmist abielluda. Kui peaksite temaga vaid kaastundest abielluma, siis olgu Teil niigi palju ausameelsust ja taktitunnet, et teda kohtlete nii, kuis seda eeskujulikult abielumehelt nõutakse.

Frederic Rex.

Vastus „Pealtvaatajale."

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Nii mõnigi roim jääks vist tegemata, kui karistused pahatihti liig pisikesteks ei osutuks. Tüürimees A. Sergo tappis, kuid teda karistati ainult 8-kuulise vangistusega. Üks lööb teise surnuks, ent läheb selle eest istuma ainult kolmeks-neljaks aastaks, sama kauaks kui hobusevaraski.

Võib kuulda sageli inimesi ütlevat: „Mis sest on, kui ta maha löön! Saan kolm-neli aastat, mis see mul ikka istuda on!"

„Veri nõuab vere hinda," öeldakse Kalevipojas ja poleks patt ka hukata mõrtsukaid. Surmanuhtlus on ränk, aga veel rängem kuritegu on mõrtsukatöö. Raske karistus kohutab ja nii mõnigi inimjätis suudaks ennast taltsutada, kui teab, et teda võllas ootab.

X.

Vastus „Eluüksindusele".

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

„Kas maksab naist usaldada?" küsite. Kes usaldab seda, kellel valetamine vajaduseks?

Naised on ja jäävad juba sellisteks, et üht mõtlevad, teist räägivad. Nad ei oska kunagi meest aidata, vaid ainult seda petta, valetada ja elu põrguks muuta. Vaid seda suudavad nad teha hästi.

Naine kaelustab ja suudleb üht, kuna mõtleb samal ajal ikka teisele. Olla ainult ühele — seda naine ei suuda, ei tahagi. Vaid sellest tunneb ta rõõmu, et võib kedagi petta.

Naist ei või kunagi uskuda ega usaldada. Nii kohe, kui pöörad selja, on ta valmis sind petma, samuti ka kõiki teisi.

Neptun.

Vastus „Pealtvaatajale".

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Et praegusel ajal palju roime, on tingitud suurelt osalt kahest asjaolust: tööpuudusest ja hingeliselt rikutud inimestest. Viimase asjaolu juures on mõõduandvad sõja tagajärjed. Tööpuudus ei aja siiski suurematele kuritegudele. See piirdub suuremalt osalt vaid vargusega. Rikutud inimesed — nende teod küünivad juba kaugemale — röövimisteni ja tapmisteni. Ka on suurelt osalt mõõduandev päritavus. See sunnib inimest anduma kuritegudele.

Frederic Rex.

Vastus „Teomehe pojale"

(„Abieluleht" nr. 9 (55).

Uussakslastele võõrandatud mõisate eest tasumaksmine on suuremaid ülekohtuid, mida tehtud meie rahvale. Ma ei leia, et selleks mingisugust õigust oleks, vähemalt sellist, mis meile mõjuvaid pahandusi kaasa oleks toonud. Lätlased ei maksnud parunitele tasu ja keegi peale parunite eneste ning nende lähedaste, pole neid sellepärast hukka mõistnud.

Ent eestlased on juba sellised, et nad kõigile meeldida püüavad, kummardavad ning küürutavad selga, eriti siis, kui tegemist „paruni härraga".

Moonakas.

Vastus „Donna Bellale".

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

18-aastane neiu ja 23-aastane noormees on liig noored ja rumalad selleks, et otsustada nii tähtsat sammu, nagu abiellumine. 23-aastane poiss on siis alles täielik tuulispea, kellel tõsisest elust kuigi palju aimu pole. Mehelikku tõsidust pole temas siis veel olemas.

Mees ärgu mõelgu abiellumisele alla 30 aastat ja nainegi võib neiuna rahulikult oma 25. sünnipäeva pidada. Mis varem tehtud, osutub tihtigi kergemeelsuseks. Seda kahetsetakse sageli kogu eluaeg.

Või arvab keegi teisiti?

Võõras.

Vastus „Girlile".

(„Abieluleht" nr. 8 (54).

Ütlete, et kutsute pigemini oma juurde linna öömajalise või päti, kui meest ennem teretate. Aga teadke, et ega's pätt tolle naise juurde tulegi, kes nõnda toimib. Ka ei lase pätt naist ennast teretada, vaid teeb seda ise, võttes juba varakult peast kulunud soni.

Pätt.

Metsalised.

Olga Bebutova romaan 2 jaos.

Eestistanud **J. Kivisilla.** 3

3. Laulude ja viina keskel.

— *Silence, messieurs et mesdames!* — hüüdis Rakitov tagasihoidlikult. — See on vana improvisaator, laulja ja luuletaja... Ta on pime, aga mulle kõneldi temast, et tal olevat tuleviku ennustamiseks andi.

Külalised sosistasid omavahel ja siis vaikisid äkki. Tõepoolest, see oli juba „ime": igal juhusel uus ja originaalne.

Samal poodiumil, valgustatud söögitoa ees, täis lõbusaid külalisi, seisid koorid: vene, mustlaste ja ungarlaste omad; seal tantsisid tantsijad, keerlesid šansonetid ja lüürilised lauljannad; ühe sõnaga, seal võis kõike näha ja kuulda. Kuid vana pime laulja-improvisaator oli kõigile ootamata uudiseks. Ja see ahne, lõbustuste-himuline, täissöönud ja -joonud seltskond vaikis uudishimulises ootuses.

Vaikus aga oli vanale lauljale nagu märguandmiseks, ta lõi gitarri keeltele ja hakkas laulma. Ta satüüriline hääl värises ja katkes. Kuid sellest kuuldus mingisugust erilist kaja, mis tungis hingesügavustesse ja köitis kuulajate tähelepanu. Ta ei püüdnudki külalisi „lõbustada," vaid kui looduselaps luuletas ise laule, mida ühtlasi tema oma süda igatses.

Ta kiitis ilusat maad, taevast ja loodust, mida polnud kunagi näinud. Ja neis unistusis avaldus kurb pettumus, haarates hetkeks kogu lõbusa kuulajaskonna.

Viimane akord helises ja katkes äkki.

Vanamees laskis gitarri alla ja kummardas oma halli pea. Tuppa asus haruldane vaikus, mida siin ei oldud ennem nähtud.

— Sa võiksid peremehe, Aleksei Ivanovitši, auks ka ühe laulu luua, — tähendas vana toapoiss pimeda poole pöördes.

— Ei-ei, pole vaja! — tõrkus Aleksei Rakitov. — Meil on täna uus külaline, annan selle au temale. *Mademoiselle Veera,* astuge vana lauliku juurde: ta puudutab teie kätt ja nägu ja siis võib-olla laulab teile prohvetliku laulu.

Punastudes ja sügavas ärevuses sammus noor neiu, laulust vaimustatud, pimeda vanamehe juurde. Ettevaatlikult ja kergelt puudutas ta neiukese nägu ja kätt ning tema toredaid punaseid juukseid. Kurb naeratus jooksis üle tema kortsulise palge. Suured karedad sõrmed lõid gitarri keeltele... Kõlas laul, esmalt arglik, vaikne, tasane, nagu sosin, aga siis julge — kurb...

„Ei ole sind näinud ma päikese kiireis,
Ei kullase, tardunud kuu kahvatus säras.
Ei ole mu väsinud silmades helkinud valgust,
Ei iialgi näinud küll maailma ilusat hiilgust.
Ma sünd'misest pimedas rändan siin ilmas:
Nüüd hingesse tungin'd su nooruse ilu.
Ja silmad sul ilusad pisarais palavais...
Kuid ära sa nuta, mu lapsuke, kallis, —
Su petised sõbrad ei iialgi vääri su valu,
Sest raskemaid, piinu sull' pakub kord elu,
Ning pisaraid lõpmata valad veel oklisel teel.
Mu laulu sa pisarais ehi nüüd iluga!
Ja kes minu kurbade laulude mäletab sõnu,
See lootuse matab ning nutab, kui sina...
Ja selliste laulude pärast, mu unistus ilus,
Ka sinagi nuta, mu lapsuke, kallis!"

Vaikis laul. Noor neiu laskis punase pea norgu, langes kurbadesse mõtetesse.

Võõrad hakkasid uuesti kõnelema ja käratsema. Kostsid tervitushüüded, naljad, klaaside ja pokaalide kõlin. Ja läbi selle suure müra kajasid valjud närvilised hüüded. Vürst Georg Georgievitš Sovin naeris eriti lõbusalt ja valjult. Lükkas suure mürinaga oma tooli eemale, tõusis äkki, võttis laualt šampanjeri pokaali ja lähenes improvisaatorile ning lausus:

— Võib-olla, vanamees, laulad ka mulle midagi? Siin on mu käsi!..

Pime laulik võpatas kui vürsti jääkülm, värisev käsi puudutas tema sooja, rahulikku kätt. Siis katsus ta käega vürsti õhetavat nägu. Vanamehe kulmud kiskusid kipra, ja kajas süüdistav laul:

„Ma vanarauk, pime, vaid vaba,
Mu saatust nii rasket ei vihka,
Kuldvasikast kaugel mu süda:
On hiilgavas kullas ju hädа?!.
Noor karjane mägedes elas:
End piimaga ainult ta toitis.
Ta lõhnavais lilledes puhkas
Ja vabalt seal õhkugi hingas,
Kus päikene palavalt paistis.
Ning öösiseks oli tal telgiks
Seal tähtedes sätendav taevas.
Kord sügava jõele ruttas
Ta ootmatult salaja mõttes.
Siis nägi ta hiilgust nii helget
Seal liivasel, künklisel kaldal...
Kuid kaugemal, sügavais vooges,
All lainete siniste hauas,
Liiv helgemalt kullane säras.
Siis süttisid silmades tuled:
Ta mõistuse pimestas keegi,
Ning karjane nooruke äkki
Siis karja seal unustas.
Ta enam ei söö ega joo:
Liiv ainuke unistus temal, —
Ja sügavas lainete hoos
Ta paadiga kaugele sõudis.
Kuldliivaga paadi ta täitis
Ja saagiga tagasi sõitis...
Kuid äkki siis juhtuski häda:
Koorm raskem kui suutis ta kanda.
Paat voogesse kummuli langes...
Kuldliivaga karjane sinna
Siis omale leidiski haua...

Kui on alla laskunud öö.

Öiseid pilte pealinna elust.

Kui saabunud viimased südaöö eelsed tunnid ja tornikellad kuulutanud kümnenda õhtutunni möödumist, võtab pealinn sootuks teistsugusema ilme. Tänavailt on siis kadunud äkki rahutult edasi-tagasi saalivad inimesed, on vaibunud kära, ent täielikult ei vaibu elu veel siiski, vaid pöörab ainult teise pale, mis kardab päevavalgust.

Agulites — seal näib nüüd küll tõesti vaibuvat elu. Tubades kustub tuli tule järele ja öiset vaikust segavad siin ainult vahete-vahel uniselt haugatuvad õuekoerad. Või jälle üksikud, vähe nagu sumbutatud ja allasurutud naeruturtselised preilikesed, kes siin-seal õueväravates vahetavad viimaseid õrnuseid austajatega.

Ent südalinnas on tegevust siiski rohkem. Viru ja Harju tänavail, samuti ka Raekoja ja Viruvärava mäe ümbruses, püüavad mööduvaid mehi oma manu meelitada lõbunaised, need pealinna tänavate alalised öised armetud külalised.

Aeglaselt ja hoota, roidunutena ning väsinutena teevad nad siin tiiru tiiru järele. Peamiselt kahekesi, nii nemad siin liiguvad, püüdes tülkale näole, millele hävitav elu jätnud õudsed jäljed, manada naeratusi nii kohe kui eemalt läheneb mõni mees. Aga enamik juhustel on see kõik siiski tühine ja asjatu.

Dunkri tänav, kus varem igal sammul võis kohata lõbunaisi, ei näi peale seal hiljuti sündinud roima, olevat enam see, mis enne. Vaikne ja tühi on see koht nüüd sageli — aga kauaks? Las' mööduvad ainult mõned nädalad ja küllap siis jälle siin kõik muutub selliseks nagu see oli varem.

Ent tänaval pole üksinda naised, vaid mehigi on siin. Peamiselt küll kas täiesti või poolpurjus, pealtnäha lihtsamad töömehed ehk jälle poisikese ohtu nooredmehed. Et nad siin tutvust püüavad sobitada peamiselt lõbunaistega, on muidugi teada.

On veel teisigi mehi — nimelt need, kellel kusagil pole kodu ega kohta. Need on „pätid", kes päeval püüavad elatada ennast peamiselt kerjamisega. Juhtub aga sageli, et päeval saadud vähesed sendid nõuab omale „kolmekondi konjak" — denatureeritud piiritus, kokaiin või morfium. Ei ole siis enam taskus linnaöömajas ööbimiseks vajalikku 10. senti. Suvel, kui ilmad soojad, täidab öömaja aset vägagi hästi Ülemiste järve äärne männi-mets, kuid — talvel? Õhtuti veedetakse aeg kuidagi Balti jaama ooteruumis, ent südaööl, kui jaamas lõpeb igasugune tegevus, aetakse „siidivennad" välja ka sealt. Avalikud väljakäigukohad peavad siis vastu võtma need armetud inimjäänused. Külg vastu külge, et saada vähegi sooja, tukuvad nemad siis siin seinte ääres, vaikses ja sünged nagu hukkamõistetud. Mõni on taskutest leidnud kuivanud leivakoorukese, mida ta teistele nägematult ära püüab süüa, mõni on istunud põrandale ja norskab nüüd vaikse naeratuse mängledes näol, ent enamik tukub siiski, silmitsedes umbusklikult kõiki neid, kes segavad veel nende rahu.

Astudes edasi, jõuame mingisuguse seltsi ukse taha, kus peetakse pidu. Tänavale kostavad õrnad ja igatsevad tango helid — praegu juba vähe vananenud, kuid siiski ilus „Tahiiti muinasjutt". Ent jalgadel vaaruvad peoruumist väljuvad poisid, ei taha kuidagi nagu sobida selle tangoga. Siin uksetaga lapitakse veel viinaraha ja peetakse sõjanõu nende „vuntside" vastu, kes üle võtnud ühe või teise preilikese — „kraami".

Momendil väljuvad ruumist üks preilike-poiss, kes arvavad, et tänavgi on kohane suudlemiseks. Aga hetkel, mil ühtunud huuled kirgliseks suudluseks, väljub peoruumist veel üks noorsand, pesuehtne „kraadepoiss".

„Ah-nii!" lausub ta vaid paarikest nähes. „Kas selle jaoks ma sulle pileti ostsingi!"

Hetk hiljem tabab ta rusikas preilikest otse näkku. Sama saatus ootab ka noormeest. Mõlemad kukuvad, kuid tõusevad jälle kohe, näod värvunud punaseks verest.

Noortemeeste vahel rullub lahti kakelus. Lüüakse käte ja jalgadega, vaatamata kuhu või kuidas. Preilike vaatab seda kiindunult pealt, ninast ikka veel nirisemas veri...

Teisalgi läheb lahti üks kakelus. Siin on koos kaks lõbunaist. Nagu noored kassipojad rulluvad nad lumes, lastes ise lendu kõige rumalamaid ja tooremaid sõnu... Nagu aru võib saada, on üks ülelöönud teise „kunde". Sellisedki stseenid on siin sagedased.

Pöördudes tagasi kesklinna, kohtame siin üht kummalist kogu. Aastatelt mitte vana, võrdlemisi viletsalt riietatud mees, kellele kübara alla seotud roheline rätik, astub siin edasi nii aeglaselt ja pikka nagu see üldse võimalik, korjates ise tänavailt suuremaid paberitükke. See on „Helmut", keda juba aastaid hilistel öötundidel nähtud liikumas südalinnas. Ta peatub siin-seal restoranide uste taga, kuulates seest kostvat muusikat, liikudes siis jälle aeglaselt edasi tuim ja elutu pilk silmis. Ta on idioot, kes kuuldavasti pidavat tegema kingsepa tööd päiviti kusagil linnaserval. Ööseti käib ta aga alati kõrtsu uste taga „kuulamas muusikat" nagu ütleb ise. Ja nõnda iuba aastaid.

... Kui kellaosutid nihkuvad lähedale neljale, kaovad tänavailt öised varjud. Kõrtsudes on kustunud tuled, lõppenud ammugi muusika. Vaid siin-seal avaneb veel uks ja väljuvad paarikesed, purjus mehed ning naised. On neid, kes astuvad autodesse, et lõbutsemist kusagil teisal jatkata, kuid enamik neist lahkub juba siiski siinsamas kõrtsu uksetaga. Viimased suudlused, viimased kallistused...

Siin-seal tulevad tänavale juba kojanaised, ühe või teise poe ukse taga peatub varane piimamees, mõned tõttavad tööle. Idataevas lööb vähe nagu valendama, taevas tuhmuvad kuu ja tähed... On saabunud varane hommik, algamas töö. Vaid siin-seal puutub silma veel mõni purjus mees, kes hilisel koduteel peab otsima tuge seintest ja postidest või jälle külma lumega hõõrub valutavat pead...

Herodes.

Kõik

tellige ja lugege

„RAHVA ELU"!

Sealt leiate mõistlikku ajaviidet.

Õiguse-kaalukojast.

Peigmees, kellel pikad näpud.

Helmi Sarva on Oskar Nude vastu tõstnud süüdistuse varguses. Oskar Nude, pealtnäha vaikne ja alandlik noormees olevat tema korterist ära viinud pesu ja mitmesuguseid muid asju 40 krooni väärtuses.

Selgub, et Helmi Sarva on Oskar Nudet kunagi usaldanud rohkem kui ühtegi teist. Helmi isegi ütleb, et Oskar oli siis tema kavaler. Ta lubas siis kindlasti kosida neiu. Koos nemad veel ei elanud, selle eest käis aga Oskar sageli Helmi juures. Ta oli juba siin nagu oma inimene.

Paaril korral on Oskar, kellel juba mõnda aega ei pidavat olema mingisugust kindlat tööd ega teenistust, varem laenanud „pruudilt" raha. Kolmaski kord tahtis ta seda veel teha, ent Helmi ei saanud siiski sel päeval tema soovile enam vastu tulla. Nimelt puudus ka neiul raha — ta oli selle päev varem laenanud ühele heale tuttavale.

Linna minnes, jättis neiu peigmehe üksinda oma juurde koju. Kui Helmi tagasi tuli oli Oskar juba lahkunud ja koos temaga ka osa Helmi pesust ning muid asju, mille koguväärtus 40 krooni.

Ühtlasi ei näidanud noormees ka pruudile nägu enam pikkade päevade jooksul. Kui neiu teda kord, see oli umbes nädal aega peale vargust, kohtas tänaval, lubas see asjade väärtuse peagi tasuda ja ühtlasi ka ruttu teha pulmad. Aeg möödus, aga Oskar Nude ei ilmunud ise ega saatnud ka ära varastatud asju. Kui Helmi Sarva neid küsis kirjalikult, vastas noormees koguni, et ta asjadest midagi ei tea. Ka pulmigi ei mõelnud tema enam pidada.

Asi läks nüüd kohtusse. Oskar Nude ei salga siin enam oma süüd. Ta ütleb, et on varastatud asjad 15. krooni eest ära müünud. „Raha oli tarvis, kusagilt ei saanud. Sellepärast varastasingi". Varguse pärast tuleb aga temal nüüd 3 kuuks vangi minna. Oskar Nude võtab ise selle otsuse vastu rahulikult, ent Helmi Sarva puhkeb millegipärast nutma...

Sina ei tohi sõimata.

Kui inimene saab teise peale kurjaks, valib ta väga harva sõnu. Teisele antakse siis ikka igasuguseid nimetusi ja ameteid, muidugi selliseid, mis ühelegi korralikule kodanikule kiituseks pole.

Nii oli see ka Viiu Vokk'iga ja Anna Leinbergiga. Tekkis nimelt ühel hommikul majakoridoris naiste vahel väike kokkupõrge õieti tühistel põhjustel nagu sellised naistevahelised sõnalahingud ikka.

Kuigi mõistlikum oleks olnud vaikida ja tuppa tagasi pöörata, ei tulnud kahele sõnelevale naisele seda meeldegi. Kui Viiu Vokk veel vähegi taltsutada püüdis oma suud ja ka sõnu valis, ei või seda kuidagi Anna Leinbergi kohta öelda.

Alul teadis ta tõendada, et Viiu Vokk ühte ja teist kurja tõbe põeb, ent arvas peagi, et neist rasketest sõnadest üksinda ei aita. Ta, see Anna Leinberg, nimetas nüüd naabrinaist ka vargaks ja röövliks, kelle paras paik olevat võllas.

Viiu Vokk muidugi sellega rahul ei saanud olla, vaid andis asja kohtu lahendada. Asi oli neil päivil arutusel.

Anna Leinberg ei tunnista ennast süüdi. Ta olevat Viiu Vokki nimetanud ainult vargaks. See aga teine tõesti ka olevat. Temal, Anna Leinbergil, olevat kunagi, mitte just väga kaua aega tagasi, keldrist järjekindlalt puid varastatud. Viiu Vokk ei olevat sel ajal kordagi puid ostnud, tema tuba aga olevat ikka soe olnud. „Kust ta siis puid sai? Ta pidi neid varastama minu keldrist. Ühelgi teisel puid kaduma ei läinud" seletab naine, katsudes nõnda oma sõnu põhjendada.

Aga siiski see sõnakat ja sõjakat naist ei päästa. Nimelt mõistab kohtunik Anna Leinbergi kaheks nädalaks vangla müüride vahele.

Ja praegugi sügavais vooges
Ta kullase liivaga koormat
Veel tänini varitseb, valvab...
Ma, vanarauk, pime, vaid vaba,
Mu saatust nii rasket ei vihka.
Kuldvasikast kaugel mu süda:
On hiilgavas kullas ju häda?!."

Kui vaikis viimane värisev noot, pahvatas vürst Georg valju häälega uuesti naerma — ja lõi naljatades käega.

— Kas ei ole teil, mu härrad, siin lämmastav, palav? Aga õhtu on väljas nii soe ja kena. Majaperemehe nõusolekul läheksin ma heal meelel aeda — jalutama.

Äike, mis vürsti metsas tabas, oli juba ammu möödas. Ta värskendas õhku. Hingata oli palju kergem.

Georg igatses üksindust — pimedust. Aga väikene aiake Rakitovi suvila juures oli heledasti valgustatud — külaliste auks.

Kuid Georg tundis siin iga teeraja, iga põõsakese. Ühes vaikses nurgakeses istus vürst Georg tasakesti pingile. Suure mõnutundega vajutas ta oma külmad käed palavusest õhetavale otsmikule. Tema laialipillutud mõtted keerlesid peas...

Jah, vanaraugal oli siiski suur selgeltnägemise võime. Asjata ei ennustanud ta temale, Georgile, seda hädaohtu, mis kullaahnus enesega kaasa toob. Jah, tema, vana pime rauk aimas, et kogu Georgi olevus januneb kulla järele.

Ta oli 22 a. vana, kui isa suri. Aga ema oli veel enne isa surnud. Isa pärandas talle rohkem võlga kui raha. Mis pidi ta peale hakkama? Noormees sai hiilgava kasvatuse, kuid auamet, mida pidas, tõi talle rohkem kulusid ja võlgasid, kuid ei andnud mingisuguseid sissetulekuid.

Georg oli esmalt üsna hädas. Aga talle tuli appi ootamatu kombinatsioon. Ta oli noor, ilus ja omas vürsti tiitli, järjelikult: võis müüa end rikkale mõrsjale.

Ja niisugune mõrsja leiduski. See oli üsna noor neiu — Ksenia Rakitova, Aleksei Ivanovitš Rakitovi tütar esimesest abielust. Temale ja ta nooremale õele Ljubale pärandas kadunud ema suure varanduse. Iga õde sai sularahas poolmiljonit kuldrubla. Peale selle oli veel mitu väikest mõisat ja suvilat. Aga erilist suurt väärtust neil siiski ei olnud.

Ksenia Rakitovat võlus kena noormees, ja tema abiellumise ettepanek võeti vastu. Ja nõnda naeratas vürstile uuesti õnn.

Aga Georg ei tundnud raha tõsist väärtust ega ei osanud temaga õieti ümber käia. Poolmiljonit kuldrubla, mille noor abikaas talle täielikult kätte andis, sulas nagu vaha tule paistel, harjumata kätes.

Möödus neli aastat prassimist, alalisi läbikäimisi lõbunaistega... ja poolest miljonist olid järele jäänud ainult suured võlad.

Vürst Sovin tundis jälle enese väljapääsmata seisukorras olevat. Tema aju otsis jälle uusi abinõusid, kuidas raskest seisukorrast „välja rabeleda". Ta pöördus ka mitu korda oma äia poole, kuid see võis teda aidata ainult üsna väikeste summakestega. Suuri summe ei olnud tal võimalik oma äriettevõtteist välja võtta.

Ja siis, ühel raskel, unetul ööl sähvas Georgi peas kuratlik mõte: „Mis siis oleks, kui tema naise noorem õde ära sureks? Siis ju saab naise-ema (ämma) testamendi järele tema naine pärijaks — järjelikult ka temagi saab jälle poolemiljoni peremeheks."

Tol ajal, kui ta veel Ksenia peigmees oli, ei olnud ta kunagi selle nooremat õde näinud. Noor neiu oli perekonnas erakuna ja isemeelsena tuntud. Enamjagu aega viibis ta reisudel või elas üksildast elu. Ainukene inimene, kellega sõbrustas, see oli tema kasuema.

Kuid õe Ksenia pulmas viibis ta siiski: sõitis kohe jaamast reisuülikonnas kirikusse — laulatusele. Seal nägigi Georg teda esimest korda. Ta teadis, et Ljuba on 17 a. vana. Kuid pool-lühikeses riietuses näis ta umbes 14-aastasena välja. Ta oli pika, peene, saleda kehaga, ilusate, heledate juukstega, usaldava vaate ja päevitanud näoga.

Georg, kes oma elus niipalju naisterahvaid näinud, oskas õige kiirelt ja kergelt temaga ümber käia. Pool-naljatades lipitses ta tema ümber, kõneles komplimentidega, oli temast huvitatud. Ja väikene õekene ei aimanud isegi, kuidas armus oma õemehesse.

Vürst Georg, armuasjus muidugi vilunud mees, mõistis väga hästi tundeid, mis juhtisid Ljuba veidrat teguviisi. Vahest vaidles ja tülitses vürstiga, siis jälle sõitis ootamatult pikale huvireisule ning ilmus sama ootamatult tagasi, — olles alandlik, lahke, sõnakuulelik.

Kas lasta end lahutada ühest õest, et siis abielluda teisega? Seda aga ei luba õigeusu kirikuseadus ja seltskonnas sünnitaks see ka suurt kõmu.

— Aga kui ta ära sureks! Ah, kui ta ära kaoks! — unistas Georg sageli unetuil öil.

Ja mida raskemaks ning lootusetumaks muutus tema majanduslik seisukord, seda rohkem piinasid teda sarnased metsikud mõtted.

Ja viimaks, täna öösel, viisid nad tema kuritegevusele, roimale.

Georgi kõrvalt põõsastest kostis krabinat. Vürst võpatas, hakkas värisema ja peitis end ära. Kas siis nüüd ehmatab teda iga krabin ja hääl? Või näis see ainult nõnda olevat?.. Ei, need on hääled!.. Nähtavasti keegi istus puu all olevale pingile — pahemat kätt. Tarvis kuulata!..

— *Oo, mademoiselle Veera,* teie pole veel harjunud sellega, ning sellepärast tunnete igavust, — kuuldus puu tagant kare naisterahva hääl, kelles Georg tundis Maria Semjonovnat. — Tõsi küll, seda olete õieti märganud, et neil inimestel pole mingisugust tegevust, ega ka mingisuguseid voorusi. Selle eest on nad aga armsad ja lihtsad ning heasüdamlikud inimesed, kes kunagi suurt pahategu korda ei saada. Nad armastavad lõbutseda ja lõbutsevadki. Sellega ei haava nad ühtegi, sest kulutavad oma raha. Nad oskavad isegi väga head olla. Näiteks täna, kui nad teada said teie haige kasuema raskest ainelisest seisukorrast, siis otsustasid teda kohe kõigest jõust aidata. Need sada rubla siin võtke esimeste kulude katteks!..

— Ah, andestage, kallis Maria Semjonovna! Ma kõnelen, mida tunnen: täna ei suuda ma midagi mõelda. Mu pea keerleb ja jalad tuiguvad, sest ma pole kunagi varem viina joonud. Siin on kõik nii uhke, tore ja rikkalik, kuid kõige selle juures siiski ka väga õudne ning imelik. Noh, kuidas teile, Maria Semjonovna, seda võiksin öelda!.. Ma nagu viibiksin kusagil nõdrameelsete keskel...

Maria Semjonovna pahvatas naerma.

— Ei, ei, Maria Semjonovna, ärge naerge ühtigi: kõnelen seda, mida tunnen. Siin liigun nagu mingisuguses udus. Võtame näiteks, majaperemehe enese. Ta on kahvatu, kohmetu: heitis minule pilgu, kohkus millegipärast ja hakkas värisema. Aga mina pole teda kunagi varem näinud.

— Mu tuvikene, siin on teil täielik õigus. Meie peremehel „pole kõik kodus." Naine on tal veel noor, ilus, elab kui nunn, aga tema ei heida talle kunagi lahket pilkugi. Kodus viibib õige harva, ja tal on alati poissmehe korter ka. Näiteks, siin on tal suvine korter, aga talvekorter asub „Kabineti" tänaval. Ajab õige suuri asju. Ja kõik läheb tal väga hästi. Vabal ajal aga armastab tublisti pummeldada. Nähtavasti armastab naisterahvaid ka, kuid suuremalt jaolt on huvitatud lõbunaistest — nii-öelda, paariks kolmeks päevaks. Aga selle üle, et ta teid nähes värisema hakkas, ei maksa sugugi imestada... Olete ju meil iludus — kõikide silmad pöördusid kohe teie poole.

— Ah, millised lollused, Maria Semjonovna!.. Egas tema üksi sarnane pole!.. Aga noor vürst, kes nii hilja veel sõitis?.. Tal on sarnane nägu, nagu oleks mõne inimese ära tapnud. Silmad põlesid nagu hundil, käed külmad, kui jää...

Georg tõusis äkki pingilt ja hakkas kiirelt maja poole sammuma.

(Järgneb.)

Sport

Eesti maadlusspordi must päev.

W. S. „Sport" üksi ei suuda pakkuda midagi.

Kui moodustati meie maadlusmeeskond Stockholmi võistlusteks, võis kuulda selle kohta mõndagi nurinat. Nimelt ilmnes, et meeskonna koostamisel ei taheta nagu silmas pidada mitte nii palju maadlejate paremust, vaid seda, millise seltsi värvide all nemad stardivad.

Nii sündiski, et kõik seitse meest valiti Tallinna „Spordist", kes, tõsi jah, on maadluses küll väga tubli, aga pahatihti siiski kipub oma nina liig kõrgele ajama, nina mis madalamal hoitunagi ei asu alati oma õigel kohal.

Et Eduard Pütsep kindlalt parem on H. Kristalist, selles ei kahelnud keegi, kuid siiski saadeti Stockholmi viimane. Ka sellest ei taheta meil arusaada, et A. Praks pole enam maadleja tugeva rahvusvahelise konkurentsi jaoks, vaid julgesti „vana raua" hulka võib arvata. Aga siiski ei taheta seda teha. K. Kullisaar oleks olnud sellisel suurel võistlusel igatahes palju ja palju kindlam kui A. Praks, kes kaotas Stockholmis isegi sellisele võrdlemisi viletsale mehele kui seda on sakslane Krämer.

Aga siiski arvati, et kõik meeskonnaga on korras, nähtavasti sellep., et Stockholmi sõitjatele väga suure suuga edukust ennustas keegi härra, kes oma erialaks valinud tõest kilomeetrite kaupa kaugel seisvate ennustuste tegemise ja selliste ülespuhutud nimedega suuruseta suuruste leidmise, kes isegi algajate käest nii armetult peksa saavad nagu see üldse võimalik.

Võidakse ju küll rääkida, et meeskond oli väsinud raskest reisust, mehi saatis ebaõnn, kohtunikud polnud õiglased jne. nagu seda meil sellistel puhkudel teha armastakse. Aga see ei päästa enam midagi. Kolm kaotust jäävad ikka kolmeks kaotuseks, ükskõik, kuidas neid ehk ka käänata ei katsuta.

Kaotusega 4:3 Ungarile võib rahul olla ja öelda koguni, hea, et see niigi läks. Aga kaotused Rootsile 6:1 ja Saksale 7:0, hakkavad ikka juba vastu.

Asudes meeste saavutuste vaatlemisele, tuleb neist esimeseks tõsta „Vana kala" Albert Kusnets. See mees võitis kuulsa ungarlase J. Zambory, rootslase Lindblomi ja oli parem Euroopa meistrist H. Földeakist, kuigi see võitjaks tunnistati.

Kuulus J. Neo valmistas esimesel päeval üllatuse, võites veel kuulsama dr. Ladislaus Pappi ja oli üldiselt siiski hea, kuigi mitte nii hea nagu seda vast ehk oodata võis.

V. Väli võitis oma esimese vastase, kuid vigastas siis ennast ja pidi teistele loovutama võidud. Näib aga siiski, et ilmameister siin kaalus pole siiski nii võimas nagu ta seda on sulgkaalus. Kahju vaid, et V. Väli kaalu nii palju juurde võtnud.

Mees, kellele pandi vist suuremad lootused, kui ühelegi teisele, oli Kristjan Trossmann. Ent siiski käis tema käsi võislustel siiski kõige kurvemini. J. Põntson, H. Kristal ja A. Praks olid mehed, kellelt võite igatahes ei loodetud. Neid nemad ka ei saanud, kuigi nad kõik juba vanad kogenenud maadlejad.

Üldiselt oli retk Stockholmi nõrgemaid, millega maha saanud meie maadlejad. Kes enne võistlust püüdis kaine ja õiglane olla, ei saanud eestlastele praeguse meeskonna koosseisu juures ennustada palju paremat neljandast kohast. Nõnda see läkski.

Ei kurvasta aga koht, vaid vähene võidupunktide arv, mis vägisi paneb mõtlema, et meie vaatamata viimaste aastate tõusule, pole kuidagi enam nii tubli maadlusrahvas nagu olime seda varem. See aga on kurb, see teeb nukraks ega ei luba olümpiaadilt kuigi palju loota.

Kõigist lühidalt.

Eesti raskejõustiku tõeline isa A. Andruskevitsch, kes esimesena paljude aastate eest avas Tallinnas jõustikukooli, sai neil päivil 60. aastat vanaks. Rida meie nimekaid jõustikukangelasi, nende hulgas ka G. Hackenschmidt ja A. Aberg, on A. Andruskevitschi õpilased. Ka G. Lurichit sidus A. Andruskevitschiga soe sõprus.

1. aprillil võistlevad Tallinnas kaks meie praegust paremat kodumaal viibivat poksijat — Valter Palm ja Adolf Blum. Esimene neist jõudis Ameerikast kodumaale alles mõni päev tagasi. On aga küsitav, kas meil elukutselistel poksijatel kuigi palju tegutsemisvõimalusi leidub.

Eesti elukutseliste sportlaste ühing on praegu sootuks kurvas seisukorras. Ühingul on liikmeid ainult paarkümmend. Meie tuntumad elukutselised maadlejad selle ühingu liikmed ei ole.

Eeloleval suvel kuuldavasti Tallinnas maadlusvõistluseid elukutselistele ei korraldata.

Meie daamide suurel lemmikul Timofei Cziruchinil on maadeldes kaks korda murdunud käeluu. Mõlemad korrad juhtus see õnnetus maadeldes sakslase Ludvig Dosega, kes 1929 aastal võistles ka Tallinnas.

Karl Veimann-Veinura maadleb praegu Berliinis. Kuigi võistluste lõpp pole kaugel, ei ole mees veel ainustki kaotust saanud.

Omaaegne kuulsam maadleja maailmas, venelane Ivan Poddubnõi peab tugevamaks naiseks, keda ta näinud eestlannat Marina Lursi. See, nüüd juba surnud naine, oli teatavasti ka A. Andruskevitschi õpilane.

Helsingis peetud uisutamisvõistlustel naistele püstitas 14. aastane Verne Lesche 3.000 mtr. ajaga 6.32,5 uue maailmarekordi naistele. Endine rekord 6.52,8 oli Nehringova, Poola, nimel. Ka 500 mtr. võitis too noor soomlanna väga hea ajaga 58,3, mis uus Soome rekord.

Lahutuskojast.

Abieluõnne varemeil . . .

Möödunud nädalane lahutuspäev Tallinna-Haapsalu rahukogus oli jälle võrdlemisi töörohke. Paare, kellele kord lillelistena paistvad abielusidemed, aastate möödudes muutunud raudselt rasketeks ahelateks, oli siia kutsud 16. Enamik neist osutus „vanadeks tuttavateks" — nendeks, kes juba varem käinud lahutuskojas, kelle kohta lõpuotsuse tegemine siiski edasilükatud.

Ent sellelgi korral ei tahtnud õnn veel kuidagi ega kuidagi naeratada. Kutsutuist said vabaduse ainult 4 paari, sellega täpselt veerand lahutajate arvust.

Pikem kooselu neist oli seljataga Luise ja Ado Väljaots'adel. Abielusadamast tuulte ja tormide eest varju otsima hakkasid nemad 5. detsembril 1925. aastal. Arvas siis paarike, et ükski hädа sinna nende juurde ei pääse, vaid kõik ikka ja alati on hea. Aga see oli ainult arvamine. Aeg on möödunud ja sellest kõigist, mis lubati üksteisele abielludes, ei taha paarike enam midagi kuulda. Vaid selles, et abielu lahutada tuleb, ei kahtle nemad enam. Kuna lahutuspalve esitatud ühisel kokkuleppel, saavadki nemad nüüd lahutuse.

Ei pääsenud lahutuskojast mööda ka Ella ja Paul Varik'ud. Abielludes 28. juulil 1927. aastal, ei osanud nemad sellele mõeldagi. Armastus ja õnn näis siis olevat igavene. „Ei ole igavest armastust", öeldakse ja selles, et see pole vale, pidid veenduma Ella ja Paulgi. Seal, kus pole armastust, ei paku aga kooselu enam vähematki rõõmu. Siis on lahkuda ikka kõige parem. Nii nüüd Ella ja Paul teevadki.

Heinriette ja Adolf Fischer abiellusid 28. juulil 1928. aastal. See aeg pole pikk, kuid siiski on mõlemad jõudnud oma kooselust juba põhjalikult pettuda. Lahutuspalve esitas nii üks kui ka teine, mida meil just sageli ei juhtu. Naine süüdistas meest ja mees naist ning seda juba pikemat aega. Lahutuskojas vaadati nüüd läbi mõlemad kaebused. Selle tulemusena leiti, et põhjendatud on ainult üks lahutuspalve, nimelt see, mille esitas Heinriette. Mees tunnistati sellepärast ka süüdi abieluõnne purustamises.

Värsketest vallalisse põlve tagasipääsenutest olid sealt kõige vähem aega eemal Selma ja Aleksander Ait. Nemad abiellusid alles kaks aastat tagasi — 8. veebruaril 1930. aastal. Aega ühiseks kooseluks oli sellega vägagi vähe. Kuid paarike arvab siiski, et aitab sellestki. Abielu ei paku enam neile vähematki huvi. Miks just — seda nemad avalikult rääkida ei taha. Lahutuspalve on esitatud ühisel kokkuleppel. Nagu ikka sellistel kordadel, tuleb lahutus siingi pikema jututa.

Väga mitmesugustel põhjustel ei saa praegu veel vabaks, vaid peavad uuesti lahutuskotta tulema: Amalie ja Bruno Salzberg, Vally ja Aleksander Dener, Leena ja Jakob Paltser, Amalie ja August Flam, Marie ja Jaan Sepsivart, Kai ja Anton Hansen Juuli ja Konstantin Otsepp, Liine ja Johannes Kaev, Melanie ja Aleksei Niitveeg, Marta ja Aleksander Nielsning, Alide ja Peeter Mahov.

Ka konstaabel Richard Muusikus püüdis juba pikemat aega oma naisest Mariest vabaneda. Kohus aga leiab, et selleks vähematki põhjust pole. Mehe lahutuspalve lükatakse tagasi.

Näpunäiteid perenaistele.

Kuidas koduste abinõudega mune värvida.

Ilusaid mune saab, kui märg muna veeretatakse esiti karatangudes mässitakse talle siis ümber sibulakoori, vihalehti ja muid rohuliblekesi, köidetakse siis paberi või lapi sisse ja pannakse keema.

Mitmekesiseid mune saab ka kui vihalehed ja sibulakoored laotakse paberile ja sinna peale raputatakse veidi mõnda värvilist pulbrit ning mässitakse muna ümber.

Võib võtta ka mitmesuguseid värvilisi riidelapikesi, mis pole pesukindlad ja mässida nad keemapandava muna ümber. Nii saame jälle omapärased kirjud munad.

Kõrvenõgese juured annavad ilusa sidrunikollase värvi.

Oras annab rohelise värvi.

Kohvis keedetud munad saame pruunid.

Kige lihtsam on aga keedetud munadele peale hõõruda sellekohaseid väljahõõrumise pildikesi, mis kirjud ja lastele väga meeldivad.

Perekondlikke teateid.

On sündinud ja ristitud järgmised noored ilmakodanikud, kellest koos nende vanemate ja teistega loodame nii palju:

Leonhard-Johannes Rautsmann; Evi Aus; Milvi Pranno; Aila Rohi; Nancy Lage; Haljand Reha; Luule Elsting; Harri Leppik.

Nii ilusana ja võimsana kui kevadiste vete kohin, on armastus südameis lõkkele löönud neil, kes tahavad abielluda.

Frieda Siina ja Volemar Malv; Ida Kahm ja Friedrich-Oskar Ork; Ella Patte ja Viktor Saarem; Ellen Johanson ja Friedrich Perens-Pärna; Liine Vaim ja Johannes Maripuu; Alma Vahi ja Elmar Vählmann; Emilie Hersberg ja Karl Veniglas; Armanda Tambi ja Leonhard Timosken; Emilie-Anette Tamberg ja Rudolf Teek; Maria Reinmäe ja Ernst Käbi; Maria Metsmann ja Artur Kiviner; Erika Saler ja Anton Luikmil; Ina Kess ja Anton-Rudolf Otter; Erna Kribi ja Jaan Sild; Kristine Kullamaa ja Jakob Teder; Hilda Laasimer ja Eduard Bombas; Leida Grünberg ja Richard Roos; Helmi-Amalie Krusta ja Johannes Talkop; Hilda Ailik ja Paul Vollmann.

Arvates abielusadama vaiksetes vetes peituvat oma õnne, on sinna purjetanud:

Alide Udeberg; ja Jakob Aus; Alma Pranno ja Vilhelm Pranno; Amalie-Amanda Vasiljev ja Peeter Ilves; Mary Trell ja Jaan Kallikorm; Hilda-Helene Kraun ja Daniel-Voldemar Kütt; Salme Lammas ja Vassili Nairis; Alma Soorsk ja Harald Printztal; Rosalie-Marie Svetkov ja Vladimir Svetkov; Liine Rosenblatt ja Aleksander Tabur; Miralda-Lovise Jolter ja Richard Tarto; Miina Paulberg ja Aleksander-Heinrich Volfram.

On langetatud vaikses leinas pead kõigi nende mälestuseks, kelle teekond lõppenud:

Kaarel Sõer 71 a.; Leenu Treufeldt 79 a.; Oskar Vaader 35 a.; Georg Vaarmann 60 a.; Kadri Mohrberg 80 a.; Lisanna Huuk-Holsvel 35 a.; Uno Rabenbaum 5 a.; Joosep Habicht 48 a.; Heinriette Kuivkaev 29 a.; Voldemar-Johannes Einberg 41 a.; Elmar Möllart 20 a.; Jaan Jung 27 a.; Maria Rosenberg 83 a.; Tiina Neimann 74 a.; Vilhelmine Sinberg 66 a.; Johan Meier 58 a.; Mari Pertlem 77 a.; Julius Ventsel 47 a.; Amanda Leuska 41 a.

Kõige odavam ja kasulikum on kuulutada

„Rahva Elus".

Kuulutage, ja Teie veendute selles!

Raadio.

Tähtsamaid teateid Tallinna jaama saatekavast.

Pühapäeval, 20. märtsil: 9.55. Jumalateenistus Pühavaimu kirikust. Jutlustab õp. Tallmeister. 12.10. C. R. Jakobsoni mälestushommik, tema 50-da surmapäeva puhul. Kavas: kõnesid, orkestri- ja segakoori ettekandeid, deklamatsioone jne. 14.30. Agr. Muuga: Tähtsamaid praegusaja ülesandeid karjasaaduste tootmise alal. 15.00. Põllumajanduslikke teateid. 15.15. D. Buxhövden: Wie helfe ich mir bei einem Gesangriff. 17.30. „Vahitorni" Seltsi kõned. 18.30. Reklaami ja heliplaate. 18.50. Päevauudiseid. 19.00 Lugemistund (esineb Hugo Laur). 19.30. Heliplaate. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. Juh. md. Ark. Krull. 22.00. Moodsat tantsumuusikat „Estonia" Valgest saalist. (The „Estonia" Dance Orchestra).

Esmaspäeval, 21. märtsil: 17.00. Reklaami ja heliplaate. 17.20. Päevauudiseid. Vahepeal kl. 17.30. ajanäitaja-õiendus. 17.50. Heliplaate. 18.30. Ülekanne Tartust. 19.00 Dipl. ins. F. Olbrei raadiovestlus. 19.30. Eesti mandolinistide orkester. Juh. A. Krupp. 20.10. Ülekanne Tartust. 20.15. Kirikumuusikat Tallinna Konservatooriumi oreliklassist.

Teisipäeval, 22. märtsil: 17.00. Reklaami ja heliplaate. 17.20. Päevauudiseid. Vahepeal kell 17.30. ajanäitaja-õiendus. 17.50. Heliplaate. 18.00. Lastetund. 18.30. Albert Üksip: Külaskäik Goethe juure. (Tema 100 a. surmapäeva puhul). 19.00. Seltskondliku kasvatuse õpiringi koosolek Arutusaine: Karskusküsimused. (Juhatab E. Wender). 19.55. Ülekanne Tartust. 20.00. Kontsert. Juh. M. Prokofjeff. 21.00. Esperantokeelne nädalakroonika. 21.10. Kontserdi järg.

Kolmapäeval, 23. märtsil: 17.00. Reklaami ja heliplaate. 17.20. Päevauudiseid. Vahepeal 17.30. ajanäitaja-õiendus. 17.50. Heliplaate. 18.15. Põllumajanduslikke teateid. 18.30. Ülekanne Tartust. 19.30 Dr. F. Paas: Vesiravist. 20.00. Ülekanne Tartust 20.05. Kaitseministeeriumi puhkpillide orkestri kontsert. Juhatab kaitsevägede orkestrite inspektor G. Reder.

Neljapäeval, 24. märtsil: 17.00. Reklaami ja heliplaate. 17.20. Päevauudiseid. Vahepeal kl. 17.30. Ajanäitaja-õiendus. 17.50. Heliplaate. 18.30. Ülekanne Tartust. 19.00. Näiteid kuulsaist kõnedest. (Esitavad Hugo Laur ja Felix Moor). 19.30. Jaan Rummo: Kõnekunstist. 20.00 Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert: Juh. md. Ark. Krull.

Reedel, 25. märtsil: 9.55. Jumalateenistus Jaani kirikust. Jutlustab õp. Sternfeldt. 13.40. Reklaami ja heliplaate. 14.00. Jumalateenistus Eesti Apostliku-usu Issanda-Muutmie peakirikust Teenistusi peavad metropoliit Aleksander ja preester Uusna. 1600 Päevauudiseid ja heliplaate. 16.30. Lastetund. 17.00. Jumalateenistua Pühavaimu kirikust. Jutlustab õp. Tallmeister. 18.30 Kontsert heliplaatidelt 19.30 Lugemistund (Esineb Hilda Gleser. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.35. Jeesuse surm. G. H. Graun'i Suur-Reede oratoorium koorile, solistidele orkestrile ja orelile.

Laupäeval, 26. märtsil: 17.00 Reklaami ja heliplaate. 17.20. Päevauudiseid. 17.30. ajanäitajaõiendus. Lõpuks kuni 18.30. Heliplaate. 18.30. „Päevalehe" toimetaja E. Jalak: Nädala välispoliitiline ringvaade. 19.00. T. Kuusik: Kõne kevadpühade puhul 19.30. Ülekanne Tartust. 19.35. Kontsert. Juh. md. Ark. Krull. 23.30. Jumalateenistus Eesti Apostliku-usu Issanda-Muutmise peakirikust. Teenistust peavad metropoliit Aleksander ja preester Uusna.

Kui Tallinn naerab ja nutab.

Naine, mees, armuke ja lukk.

On juba kord nii, et vanad aastates olevad mehed ikka ja alati väga suurt huvi tunnevad sootuks noorte neiukeste vastu. Üks selline mees oli ka kusagil linnaserval elutsev rikas majaomanik S. Mehel omal oli juba turjal aastaid üle kuuekümne, ent siiski sai ta hakkama sellise teoga, et kosis umbes aasta aega tagasi naise, kes polnud pidanud veel kahekümnendatki sünnipäeva.

Nagu ikka sellistel puhkudel, kui mees liialt vana ja naine sootuks noor, soetas siingi õrnempool omale majasõbra. Ella, nii nooriku nimi, armsamaks osutus üpris nooruke poiss. Kuna vana S. ameti tõttu tihti kodunt eemal pidi viibima, leidsid noored sageli aega omavaheliseks oleskeluks.

Ühel õhtul, mil Ella ja tema armsam avatud veinipudeli juures istudes rõõmu tundsid elust, tuli aga vana S. äkki koju. Naise ja selle kaaslase puudulik riietus ütles üllatunud abielumehele kõik. Ta püüdis siin maksma panna oma õigust, ent noormees ei mõelnud siiski lahkumisele. Ka Ella arvas, olles kaunis parajasti purjus, et kui keegi siit minema tõesti peab, siis vana S. ikkagi ise.

Noored, kes ei mõelnudki lahkuda, otsustasid sellepärast vanakese, kes vabatahtlikult muidugi lahkuda ei tahtnud, kinni panna koridoris asuvasse sahvrisse. Vaatamata ägedale vastuseismisele, haarati õnnetu abielumehe ümbert kinni ja viidi vägisi sahvri ukse taha. Siingi hakkas S. veel meeleheitlikult vastu, nii et noorsand tema süles sahvrisse otsustas viia. Mõeldud, tehtud.

Hetkel, mil mõlemad mehed sahris rüselesid, juhtus aga midagi hirmsat. Sahvri uks läks kuidagi kinni ja jäigi kinni, kuna ukse ees olev ameerika-lukk sulgnes. Mõlemad mehed olid vangis.

Ella hakkas nüüd otsima muidugi kohe võtit. Aga vaatamata hoolsale otsimisele, ta seda kusagilt ei leidnud. Vihased mehed möirgasid kinnise ukse taga, kui metsikud lõvid, tagusid rusikatega vastu ust ja lasksid lendu hirmsaid ähvardusi, ent see kõik ei aidanud vähematki.

Nähes, et ta võtit kusagilt ei leia, läks Ella otsima lukuseppa. Kuna selliseid mehi läheduses ei olnud, möödus enne tublilt tundi paar, kui mehed sahvrist jälle välja said.

Vangis istumine oli aga mõlemad sedavõrd pahandanud, et nad õnnetule Ellale ei heitnud enam ainustki pilku. Lahkus noorsand ja lahkus ka vana S. ise ja räägitakse, et Ella praegusenigi veel kumbatki pole näinud, kuigi sündmusest möödunud juba neli päeva.

Ma raputasin ainult pead! . .

On ennelõunane aeg, kui keskvangla läheduses jutlevad kaks tuttavat. Äkki pöörduvad mõlema pilgud keskvangla väravale. Sealt lastakse välja üks noormees. Jutlejad tunnevad tema — see on ju nende hea tuttav ja tubli sõber.

„Hei, Osvy, mis see siis peab tähendama?" hüüab üks tulijale, kes sammud nende poole suunib.

„Ei midagi erilist", vastab Osvy rahulikult. „Nagu näete, lasti mind just praegu lahti vangist, kus istusin kaks nädalat".

„Õigus jah. Kaks nädalat polnud sind enam kusagil näha".

„Kuidas te mind siis nägema pidite, kui mind siin kinni hoiti nagu lindu puuris", seletab Osvy.

„Aga, mida sa siis tegid, et sind pokri pisteti?" pärivad teised peaaegu korraga.

„Mitte midagi erilist". Vastab Osvy. „Ma raputasin ainult pead".

„Ja selle eest pandi sind pokri?"

„Jah!"

„Pole võimalik", raputavad teised uskmatult pead.

„On."

„Selle eest, et raputasid pead, pandi sind kaheks nädalaks vangi?" küsib üks uuesti.

„Jah! Aga ma raputasin", seletab Osvy muiates . . . nimelt ühe kordniku pead!"

Nüüd puhkevad teised naerma ja naerab Osvy isegi, suunides koos teistega sammud linna poole.

Aforisme.

Kui väikesed künkad oskaksid kõnelda, ütleksid nemad ikka, et nad on suured mäed.

*

Viisakus on suur varandus, aga rikkaks teeb ta ainult selle, kes teda oskab teistele pakkuda.

*

Armastus on võimsaim kõigist. Ta päästab lahti keelepaelad, kinnitab vaimu külge tiivad ja avab koguni käed ka ihnuskoil.

*

Konnad võivad küll krooksuda, aga nad ei suuda siiski sellega rikkuda puhast vett.

*

Armastus, kus ei nõuta andumist on suur ilus ja püha. Aga suurim, ilusaim ja pühaim on siiski armastus, kus evitakse ka üksteist. Sest ainult andudes ollakse kõigega üksteise päralt.

Hindmõistatus nr. 35.

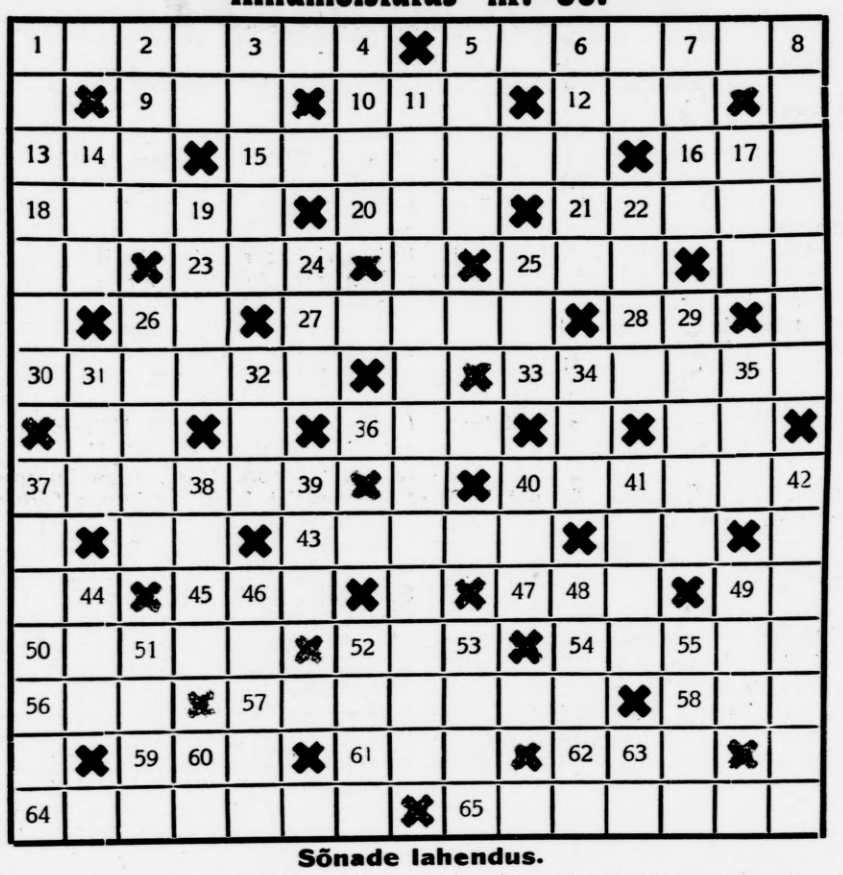

Sõnade lahendus.

Vasakult paremale: 1. Välisraha; 5. On katuse all; 9. Tekib vee keemisel; 10. Väikese lapse hirm; 12. Eesti telegrafi agentuur; 13 On naise kaelal; 15. Jäänused ehitusest; 16. Mitte mööda; 18. Koosneb kuudest 20. Pole taga; 21. Muhameedlasele püha; 23. Naise nimi; 25. Kirjanik, kes äsja lahutas abielu; 26 Tuntud Ameerika kinonäitleja eesnimi; 27. Naise nimi; 28. Jõgi Lätis; 30. Värv; 31. Lapitark — esineb „Kalevipojas"; 36. Nõnda; 37. Neljajalgsed; 40 Hambaid tõmmatakse välja valuga ja . . .; 43. Iahab magada; 45. Muistne Skandinaavia Jumal; 47. . . ole; 50. Osa saapast; 52 Eesti Tarvitajate Keskühisus; 54 Sõber peab olema . . .; 56. Tüvi sõnast — asuma; 57 Rand: 58. Eesti kunstnik; 59. Ameerika Ühendriigid: 61. Eesti luuletaja; 62. Mehe nimi; 64. Hiljuti ilmus Välis-Eesti. . .; 65. Viib põrgu.

Ülalt alla: 1. See, mille saavutasime Vabadussõjas; 2. Eesti pikamaa ujuja; 3. Pajul on . . .; 4. Varandus; 5. Nahk; 6. Aiavili; 7. Ühendab pea ja keha; 8. Vajame tinutamisel; 11. Valitsuse liige; 14. On kõrbes; 17. Eesti autoklubi; 19. Lõpeb varsti; 22. Täht — võõrkeeles; 25. Eesti helilooja; 26. Noor viiulikunstnik, eestlane; 29. Öövahtide ühing Tallinnas; 31. Ajakiri, kes korraldas iludusvõistluse; 32. Pääses veeuputusest; 34. Tänav Tallinnas; 35. Vilja hoiukoht; 37 Leiba peab . .; 38. Asi, millel pühitakse jalad; 39. Muusikaline termin; 40. Nutt pigistab silmist välja. . ; 41. Uhke ehitus; 42 Vald Harjumaal, 44 Hukkuva laeva appihüüd; 46. Türgi pasha, kelle nimi tuttav meilegi; 48. Põrguvürst; 49 Temal; 51 Seda saab loom, keda tappa otsustatud; 52 Üksiklane; 53. Eesti maadleja, olümpiavõitja; 55. On seeliku all; 60. Sina; 63. Sina — võõrkeeles.

Õieti lahendajaile loositakse 31. skp. 1 eks **„Rahva elu"** kolmeks kuuks ja kaks maksuta kuulutamisvõimalust „Rahva elus".

Moodsaid tantse
õpetab hästi tuntud tantsuõpetaja
J. Saréni
Tallinn, Nigu liste t. 10. Tel. 436-08.
***Rumba** eritunnid.*
Demonstratsionid võetakse vastu.
Uue grupi algus
pühap. 20 märtsil k. 5 p. l.
***Kordamistunnid** igal keskn. ja pühapäeval*
*kl. 8 - 1/211 õht. **orkestriga.***
Tantsuspordi „Must-Hõbe" kinnine
Kontsert-ball
pühap. 30. märtsil s. a. kl. 10 õht.

Teatan

lugupeetud töötarvitajaile, et olen oma ateljee Viru tänavalt nr. 3 **üleviinud**

Suur Karja tän. nr. 9,

eriti ajakohaseks foto-ateljeeks ehitatud ruumidesse ja loodan, et lugupeetud töötarvitajate soove võin kaugelt paremini rahuldada, kui seni

Avaldades oma laialdase tarvitajaskonnale suurimat tänu seni ülesnäidatud poolehoiu eest, jään

alati teenistusvalmis lahkusega

ALEX TEPPOR,

Kunst foto ateljee, Suur Karja 9.

Salon de danse moderne
NIC HARDT
Tel 436-24. *Dunkri 3.*
TANTSU KAVA:
Tango
Inglis vals
Quick step
Slow-Fox
Rumba
Biquin
Vals
Kursuse kestvus 12 t.
UUDIS:
Soliidsele seltskonnale 5-tunniline kiirkursus.
Algajale grupile: alg. 20. märtsil k. 2
Edasijõudnud gr. alg. 22. märtsil k. 7
Vastuv. 12—2 ja 6—8

Kus veeta vaba aega?

Tallinna teatrites mängitakse.

„Estoonia": Laupäeval 19. märtsil kell 1/2 8 õhtul Paul Abrahami operett „Havaii liil".

Pühapäeval 20. märtsil kell 1/2 3 p. l. A. Borodini ooper „Vürst Igor", õhtul kell 1/2 8. Mait Metsanurga uudisteos „Haljal oksal".

„Töölisteater": Laupäeval 19. märtsil kell 8 õhtul Alfred Sälliku auõhtuks A. Kitsbergi ja J. Simmi rahvatükk „Kosjasõit".

Pühapäeval 20. märtsil kell 8 õhtul esietenduseks H. Essingi komöödia „Õnnelehm".

Tallinna kinodes näeme:

„Gloria Palace": Lõbus helifarss „Preili, valeühendus . . . !", kuulsa Otto Strantsky muusikaga Peaosis Magda Schneider, Trude Berliner, Joh. Riemann, Jakob Tiedtke j. t. Teiseks lisapala.

„Uus Rekord": John Gilbert oma viimses filmis „Ervin Reineri maskid". Peale selle rikkalik lisa.

„Modern": Tõsine draama „Elu laul" (kord saabub igaühele armastus), peaosis Lil Dagover, Lien Deyers, Igo Sym, Felix Bressart j. t. Lisaks nädalaringvaade ja grotesk

„Capitol": ajalooline suurfilm „Danton" Peaosas Fritz Kortner. Peale selle lisaeeskava.

„Endla": „Jeesuse Kristuse sündimine", elu imeteod, kannatused, surm ja taevaminek Teiseks „Leena Schmidti langus", peaosis Esther Ralston ja James Hall.

„Grand Marina": Esimeseks lõbus „Noorpaari seiklused". Josephine Dunniga ja William Hainesiga, teiseks „Unistus õnnest" Norma Shearer j. t. kaastegevusel. Näitelaval San Martino de Kastrozza ja Max ning Lex.

„Skandia": Lõbus „Armastuse tango", Otto Stransky muusika Peaosis Lien Deyers, Johannes Riemann j. t. Teiseks draama „Naerustatud armastus — purustatud elu", peaosis Loretta Jung ja Douglas Fairbanks.

„Kungla": Esimeseks „Väike kaardiväelane", peaosis Dorothy Jordan ja Ramon Novarro. Teiseks seiklusfilm „Kas on süüdi Eddy Polo?" Peaosis Eddy Polo

Vastutav toimetaja ja väljaandja
A. Jürisson.

Minu saapakauplustest,
Kopli tän. № 2 ja № 18,
ostate kõige soodsamal tingimusil,
Kõige austusega
R. Baumees.

Provintsis, kindlas ametis olev, korraliku välimusega, haritud 28 a. noorm. soovib lähemal ajal
abielluda
iseseisva õrnahingelise naisolevusega. Soovitav väike varandus. Lühike elulook. ja õige nimi nõuetav. Kirjad: Ajakirjanduse kontor, Rüütli tän. nr. 11. — Tartu. Sõjav. püssi nr. 9954 luba etten.

Põnevaid romaane
ainult kuulutuse ja saatekulude eest.
Armastus ja nälg. *J. Pert. Romaan. 240 lhk. (Kataloogi hind Kr. 3.—). H. Kr. 1.—*
Sirp õites. *J. Pert. Üliõpilaste seikluromaan. (Katal. hind Kr. 1.75) H. Kr. —.50.*
Lugu kolmest südamest. *Jack London. Romaan. 332 lhk. (2—). Hind Kr. 1.—*
Roheline kütt. *Edgar Wallace. Kriminaalromaan. 250 lhk. (1.50). Hind Kr. .60.*
Võidet surm. *Hauff. Romaan. (1.—). Hind Kr. —.50.*
Kuldblond neitsi. *Hendrik Adamson. Jutustused ja poeemid. (1.). Hind Kr. — 40.*
Kõigile r. tellijatele saadetakse odavate raamatute nimekiri.
Kes raamatu hinna rahas või postmarkides saadab, sellele saadetakse raamat äri kulul postiga kätte.
„Balti", Tallinn, Laadaplats 156.

Balti jaama
raamatukaupluses
saadaval kõiksugused oma- ja välismaa ajalehed ning kuukirjad. Rikkalik väljavalik igasugustest raamatutest. — Uus „ABIELULEHT" juba iga reede õhtul müügil.

NEIUD ja PEIUD !!!

TEIE
KIHLAKAARDID
LAULATUSKAARDID
LAULATUSLEHED
PULMAKUTSED
NIMEKAARDID
Valmistatakse kõige moodsamas väljatöötuses odavate hindadega kiirelt ja hästi
J. & A. PAALMANNI TRÜKIKOJAS
Tallinnas, Väike Karja 12. Telef. 8-86

Hiromant Vonart
ennustab saatust käejoonte ja loodusmärkide järele. 25-aastane praktika.
Suur Karja tn. 2, kolm treppi üles, kl. 9—7.

*Kõige hõlpsam **„Rahva Elu"** tellida nii linnas kui ka maal on lähemast postiasutisest ehk ka kirjateel, kuulutusele ehk tellimisele selle väärtuses postmarke juurde lisades.*
Palume** seda lahkelt tähele panna!* ***Talitus.

Igasuguseid kirjatöid
kirjutatakse masinal asjatundlikult ja kiiresti.
Valmistatakse tõlkeid.
Kirjatööde büroo,
S. Karja 2—6.

Preili soovib
sõpra
intelligentsete härrade hulgast. Flirtijad ja joomarid ei huvita. Kirjad slt. „Õilis hing".

Kes tutvuks härradest
daamiga,
kellel pole head arvamist praegustest meestest, et tõendada vastupidist Kirjad slt. „Karm valik".

Vaene keskealine neiu
tutvuks
härraga, kes hindab naise ausust. Kirj. slt. „Vaene neiu".

Hulkur!
Juhatage ka mind sinna allikale, kust unustust juua võib!
„Magi".

Mimi!
26. märtsil kell 16.
„Anton".

Noormehel on igavl Kas leiduks kedagi, kes
lohutaks?
Tutvusele võib järgneda abiellumine. Kirjad slt. „TUTVUNEME".

Noored, lõbusad sõjaväelased provintsis tunnevad igavust. Kes preilitest sooviks
kirjavahetuse
kaudu peletada üksildustunnet. Kirjad slt. „ÜKSILDUSTUNNE".

Kellel puudub
s õ b r a n n a
see võib kirjutada slt. **„HELIN".**

Etty!
Ootan sind mune tikslema.
Aima.

Hääsüdamlik, haritud, provintsist sõitnud neiu igatseb tutvuse puudusel omale
sõpra
samasuguste, Tallinna härrade seast. Kirj. slt. „Õnn Evy'le".

Saabub kevade, kuid üksildustunne hingest ei haihtu. Mitte enam väga noor neiu, kelle ideaaliks **aus** ja **kaine**
mees,
teeb katset selle leidmiseks. Kirjad slt. „Ideaalne sõber".

Korralik ja karske noormees soovib neiu ehk lesega, van. kuni 28 a., kes on veidi varandusliselt kindlustatud,
abiellumise
mõttes tutvust. Foto ja elulook. soovitav. Saladus garanteeritud. Kirjad: Abja, postk 16. „Ossy 28".

Iseseisvad pr. ja preilid, kes teist teeb ilusa
üllatuse
korralikule sümp. 34 a. vaba mehele eelolevaks pühiks Sellele kingin enda sõpruse. Kirjad slt. „Arno".

Jõukam, töökas meeshing soovib leida
jäädavat tutvust
tõsiselt elule vaatava neiuga. Vanadus 25—30a. Eelistan maaneidu. Päevapilt ja lühike eluloo kirjeldus soovitav Kirjad slt. märgusõna „Vaikne kodu 2" all.

Halloo!
Preilikesed, kes tahaksid olla saatjaks eluteel kahele noorele poisslapsele, et jõuda läbi elutormidest. Foto soovitav mida mitte meeldivuse korral ausasti tagasi saadame. Kirjad slt. „Ilmarändur", „Kaine sõdur.

Neiud, kaunihingelised
kirjutage
kahele poisile! Foto nõuetav. Kirjad: Porkuni p-ag. Lasila koorejaam. „Max 22" ja Moorits 24".

Kaks varandusliselt kindlustet hingelist maapoissi, soovivad kirjavahetust õrnatundeliste neidudega,
abielu mõttes
Päevapilt soovitav. Vastame igale kirjale. Aadress: Emmaste pk. 21. „Kevadehümn", „Laul õnnest".

Õnn, kus varjad end?
Hingelised naisolevused, kas aitaksite mind otsingus, kinkides sõprust hingelisele 34 a. autojuhile. Kirjad Narva jaama raamatuk. „Polaartäht".

J. & A. Paalmann'i trükk. Tallinnas, V. Karja tän. 12. 1932 a.